

Föranalyser avseende dimensionering och strukturering av vuxenutbildning

En analys av potentiella volymer, fördelning mellan regiformer
och upphandlingstider

KPMG AB

2022-10-31

Innehållsförteckning

1	Bakgrund, syfte och mål	3
1.1	Bakgrund och syfte och avgränsningar	3
2	Metod och tillvägagångssätt	3
3	Vuxenutbildning i Stockholms stad	4
4	Systempåverkan	5
4.1	Vägvalens påverkan ur ett övergripande perspektiv	5
4.2	Ersättningsmodell	7
5	Volymer inom vuxenutbildningen i Stockholms stad	9
5.1	Påverkansfaktorer	9
5.2	Analys volymer	16
6	Regiformer	24
6.1	Introduktion	24
6.2	Några reflektioner om distansundervisning	25
6.3	SFI	27
6.4	Grundläggande utbildning	31
6.5	Gymnasiala teoretiska kurser	32
6.6	Yrkesutbildning	41
6.7	Kombinationsutbildningar	47
7	Upphandlingsformer och avtalstider	48
8	Frågor för vidare utredning	51
9	Genomförandeplan	52
10	Sammanfattade slutsatser och rekommendationer	54
11	Bilagor	57
11.1	Bilaga 1: Slutrapport med detaljerade grafer	57
11.2	Bilaga 2: Intervjupersoner och workshopdeltagare	58
11.3	Bilaga 3: Figurförteckning	59

1 Bakgrund, syfte och mål

1.1 Bakgrund och syfte och avgränsningar

Inför kommande upphandling av vuxenutbildning har arbetsmarknadsförvaltningen önskat utreda ett antal frågor för att säkerställa att erfarenhet av senare år tas tillvara, att förändringar i omvärlden beaktas och att läget för egenregin belyses.

Syftet med uppdraget är att generera insikter inför att nuvarande avtalsperiod går mot sitt slut och arbete med en ny upphandling tar vid.

Målet med uppdraget är att belysa omvärldsfaktorer som kan påverka volymer, belysa aspekter av var utbildning förläggs, lämpliga tidsperioder för upphandlingsavtal inom olika utbildningsområden framgent, likväl som inspel kring hur ett genomförande mot en ny upphandlingsperiod kan se ut. Uppdraget avgränsade bort frågor avseende ersättningsnivåer, ekonomiska konsekvenser av eventuella förändringar, detaljerad analys av kravställning och frågor avseende exakta tidplaner.

Denna rapport redovisar utfallet av det uppdrag som arbetsmarknadsförvaltningen genomfört med stöd av KPMG.

2 Metod och tillvägagångssätt

Uppdraget har genomförts under en tidsperiod på ca 10 veckor med uppstart i juni 2022 och avslut i oktober 2022, med sommaruppehåll. Uppdraget har delats in i följande huvudsakliga områden:

- Datainsamling och bearbetning
- Hypotesframtagande
- Workshoppande, verifiering och komplettering
- Analys och rapport.

Datainsamling och bearbetning har bestått av att sätta uppdragets omfattning, identifiera samt gå igenom relevant dokumentation och data från exempelvis Skolverket, Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, Konjunkturinstitutet samt arbetsmarknadsförvaltningens (Amf) data om elever och kursdeltagare inom olika områden de senaste fem åren, samt intervjuer med representanter från Amf.

Hypotesframtagandet har bestått i att konstruera potentiella scenarier utifrån den omvärldsdata som samlats in. Arbetet har skett genom att befintlig data om volymer mm har bearbetats utifrån den information som samlats in från omvärlden avseende kommande år, bl.a. kopplat till konjunktur, migration mm. Huvudhypotesen har i sin tur bearbetats ytterligare, bl.a. i arbetsmöten och workshops, där större osäkerhetsfaktor identifierats. I dialog med Amf har därefter scenarier skapats som bygger på högsta respektive lägsta utfallen under de senaste fem åren, givet att dessa de facto omfattat inkluderat pandemi, olika nivåer av arbetslöshet och migration mm.

Analys och rapport har bestått av att analysera insamlad dokumentation och genomförda intervjuer och workshop, identifiera knäckfrågor och preliminära reflektioner, samt ta fram slutrapport och presentationsmaterial för överlämning och presentation.

Veckovisa avstämningsmöten har genomförts med uppdragsgivaren, som medverkat i att identifiera sakfrågor, deltagare mm.

Siffrorna i denna rapport ska ses som indikativa och inte absoluta sanningar. Till att börja med är rapporten skriven under en tid där förändringar i omvärlden skett snabbt och varit flera till antalet. Exempelvis har det under projektets gång skett ett flertal uppdateringar av konjunkturprognos samt migrationsprognos. Analyser har utgått från vid tidpunkt senaste tillgängliga prognoserna – eventuella nya prognoser som kommit efter kan påverka de slutsatser som dragits i rapporten. KPMG kan inte ta ansvar för eventuell inverkan som senare släppta analyser kan ha på de slutsatser som presenteras i denna rapport.

Vidare bygger även beräkningar på ett flertal olika antaganden och uppskattningar, vissa gjorda tillsammans av KPMG med sakkunniga från arbetsmarknadsförvaltningen medan andra gjorts av enbart KPMG. Grunddata i denna rapport har härkomst från arbetsmarknadsförvaltningens databaser, sådan grunddata innefattar antal kursdeltagare, antal elever studerande under en given period, betygsstatistik, fördelning mellan studietyper och studieförmer.

De antaganden som gjorts är bland annat antal kursdeltagare under 2022, i och med att rapporten skrevs under 2022 och alla kursdeltagare ännu inte hamnat i systemet, prognostiserades totalt antal kursdeltagare för året i samråd med arbetsmarknadsförvaltningen. Prognosen byggde på tidigare års förhållanden mellan antal kursdeltagare på vår- och höstterminen. Ytterligare antaganden som gjorts rör studietyp- och regiformsfördelning (egenregi kontra externa upphandlade leverantörer). För att få en bild över hur fördelningen sett ut historiskt gällande antal kursdeltagare som per år (2018–2022) studerat i respektive studietyp och respektive regiform har fördelning under två månader (mars och oktober) per år studerats och sedan applicerats på helårssiffror för antal kursdeltagare. Detta resonemang har även applicerats på prognosåren 2023–2025 i de fall konkreta hypoteser saknats, då har 2022 års fördelning antagits fortsätta framgent.

Givet antaganden och övriga påverkande faktorer noteras tydligt att beräkningarna är baserade på antaganden och hypoteser och till grund för diskussion och avvägningar. De ska inte ses som absoluta sanningar och detta bör beaktas i eventuellt avvägningar framåt baserat på denna rapport. De prognoser som presenteras ska ses som indikativa och inte som absoluta sanningar.

3 Vuxenutbildning i Stockholms stad

Vuxenutbildningen i Stockholm ska bidra till att fler stockholmare går från arbetslöshet till jobb och vidare studier, samt skapa möjlighet för livslångt lärande och yrkesväxling.

För att tillgodose stockholmarnas behov av vuxenutbildning har Stockholms stad upphandlat ett antal anordnare som jämsides med stadens egenregi erbjuder stockholmarna ett brett utbud av kurser, program mm. Arbetsmarknadsförvaltningen har upphandlat all vuxenutbildning med stöd av LOU (exklusive ett par yrkesutbildningar som hanteras via en sk. intraprenad med utbildningsförvaltningen). Upphandlingen var uppdelat i olika avtalsområden för olika målgrupper/utbildningsområden. Villkor och krav per avtalsområde var tydligt preciserats och kraven gäller för alla, oavsett egenregi eller upphandlad aktör. Det

upphandlades 15 aktörer som tillsammans har ett 50-tal individuella avtal (en aktör kan ha flera avtal).

Stockholmarna som har rätt att studera inom vuxenutbildning kan idag välja fritt mellan de upphandlade skolorna samt stadens egenregiskolor.

I Stockholm stad återfinns ca 50 000 studerande per år inom vuxenutbildningen. Ca 80 % av de studerande återfinns hos de upphandlade aktörerna.

3.1.1 Stadens egenregi

Stockholms stad bedriver vuxenutbildning i egen regi vid tre olika skolenheter. På Campus Åsö samlas ett antal enheter under samma tak, för att skapa en organisatorisk närhet mellan olika nivåer inom vuxenutbildningen och att på så sätt få en sammanhållen vuxenutbildning.

Stadens egenregi konkurrerar om elever med upphandlade anordnare, och ersätts enligt samma prislista för genomförda kurser.

Egenregin har dock ett något annorlunda uppdrag i förhållande till de upphandlade anordnarna. Dels ska den vara pådrivande i utveckling av vuxenutbildningen i syfte att fler och nya målgrupper av elever ska lyckas med sina studier och uppnå sina mål, samt innehålla en hög ambition vad gäller att utveckla pedagogiska former och modeller inom sin verksamhet. Vidare ska även egenregin i Stockholms stad spela en nyckelroll i att tillhandahålla utbildningar anpassade för stadens prioriterade målgrupper¹, och man ska även vara ett kompetensförsörjningscenter för anställda inom Stockholms stad.

4 Systempåverkan

4.1 Vägvalens påverkan ur ett övergripande perspektiv

Vuxenutbildning är ett stort och komplext område, där ett flertal olika utbildningsområden, behov, målgrupper, regelverk, kompetenser, resurser och krav sammanstrålar i en mångfacetterad bild. Om en förändring genomförs på ett ställe får det följdeffekter på ett annat. Konsekvenser kan vara svåra att fullt ut överblicka, särskilt givet att inströmningen av studerande kan vara oförutsägbar. Nedan förs ett resonemang om några övergripande områden att beakta i eventuella förändringar framåt.

---

¹ Prioriterade / särskilda målgrupper inkluderar:

- aspiranter från jobbtorget
- kvinnor i ytterstaden
- unga som behöver extra stöd
- romer
- elever inom matematik i behov av anpassad undervisning
- alfabetisering för personer födda i Sverige
- flexgrupp inom sfi
- anpassad sfi
- syngrupp inom sfi
- sfi för föräldralediga
- anställda inom staden

Under arbetets gång har dialoger förts avseende hur man på bästa sätt kan dra nytta av den kompetens, erfarenhet och kraft som finns över inom stadens egenregi. Det finns ett mål om att egenregin ska arbeta med att utveckla pedagogiska former och modeller inom sin verksamhet och att man ska ha en nyckelroll i att tillhandahålla utbildningar anpassade för stadens prioriterade målgrupper, samt vara ett kompetensförsörjningscenter för anställda inom Stockholms stad.

Kompetensförsörjningsuppdraget innefattar en möjlighet att tillhandahålla kompetensförhöjande insatser till anställda inom Stockholms stad. Frågan om verksamheten är optimalt dimensionerad idag kan ställas så det tycks finnas **överkapacitet** på marknaden, vilket märks på antalet inställda kursstarter och på det faktum att ett antal upphandlade aktörer avslutar sina åtaganden till följd av att de inte kan skapa lönsamhet på den grupp studerande som finns att tillgå. Överkapacitet upplevs finnas även inom egenregin, både avseende utrymme i klasser, tillgången till lärare och lokaler - och frågan bör ställa sig hur överkapaciteten bäst kan hanteras och komma stockholmarna och skattebetalarna till nytta. God totalekonomi och resurseffektivitet, likväl som fokus på att kunna tillgodose särskilda målgruppers behov än bättre ligger med i resonemangen om hur överkapacitet på bästa sätt hanteras och framåt.

Historiskt sett har det under flertalet år funnits stor **valfrihet** för de studerande att välja kurser, skolor, geografiska områden, studieformer (exempelvis distans) mm. Enligt representanter från arbetsmarknadsförvaltningen är uppfattningen att de studerande värdesätter att kunna välja vart man studerar geografiskt och vilken studieform, samt om kursen förläggs dag- eller kvällstid. Uppfattningen är att inget tycks tala för att de studerande har särskilt stora åsikter eller insikter i huruvida skolan man väljer drivs av Stockholms stad eller av en upphandlad aktör. Bortsett från ideologiska skiljelinjer kring frågan om valfrihet kan konstateras att valfrihet ur ett sökandeperspektiv är värdefullt att bevara, för att skapa möjligheter för de studerande att anpassa studierna efter exempelvis bostadens placering och övriga faktorer i tillvaron som påverkar frågan om studieform och kursen tid på dygnet. Vilken regiform skolan bedrivs i synes vara mindre viktigt i sammanhanget.

Det finns en korrelation mellan **antalet aktörer** på marknaden, antalet studerande och antalet kursstarter / inställda kursstarter. Utifrån det faktum att antalet studerande gradvis sjunkit under senare år, och det i dagsläget inte ser ut som att trenden är på väg att vända (i vart fall inte omgående), behöver antalet aktörer hållas på en nivå som gör att det blir tillräckligt många sökande till respektive aktör för att erbjuda kurser ska kunna starta. Inställda kursstarter är till nackdel för den studerande, som då måste flyttas till annan enhet, skola eller avvakta en annan kursstart. Kontinuitet är viktigt för de studerande, särskilt för dem med något större utmaningar. **Kontinuitet** och ihärdighet, med tryggheten av samma pedagoger och insikter kring elevens prestationer bedöms vara en av flera nycklar till framgång. Det är även ett bekymmer för aktörerna som inte får sina klasser fyllda i att klara av att bedriva verksamheten på ett hållbart sätt. Slutsatserna inom ramen för detta arbete leder till en rekommendation om färre aktörer framgent, till förmån för stabilare situation för studeranden och för de aktörer som kommer finnas. Med detta sagt konstateras samtidigt att för vissa yrkesutbildningar med få aktörer redan idag, så handlar det om långsiktighet i planering för dessa, för att kunna garantera investeringstunga utbildningar.

I samma andetag få konstateras att om antalet aktörer minskar bör det också innebära att ansvaret för egenregin troligen kan komma att öka, givet att egenregin blir en av ett färre antal aktörer, där antagagandet är att marknadsandelen kommer öka. Givet att man dock inte styr vad eleven söker, kan dock inga säkra antaganden göras. Totalt sett kommer modellen oavsett att behäftas med ett antal osäkerheter. Även om ambitionen är att minska inställda kurser och för få studeranden per aktör, kan ingen veta hur de studerande kommer agera. Detta kommer ställa höga **krav på flexibilitet hos egenregin**, och övriga, där man måste kunna dels vara redo för en bedömd tillströmning av elever, dels vara flexibel nog att kunna dra upp verksamheten – och ned – beroende på vad som händer med antalet studerande.

Om egenregin får en ändrad roll, men större marknadsandel, ställer det ett krav också på att kunna hantera marknadens krav, såsom exempelvis kurser på kvällar, helger, sommarkurser, hybridundervisning mm. Om inte egenregin har kapacitet/förmåga att axla ansvaret riskerar en oönskad sårbarhet att skapas på marknaden och för eleven, med risk för köbildning och/eller flaskhalsar med otur. Huruvida egenregin har denna kapacitet behöver utredas och säkerställas innan förändringar genomförs.

Man bör eventuellt också beröra frågan om en något minskad konkurrens kan leda till **risk för minskad effektivitet** i branschen/egenregin, och om en minskad konkurrens i detta fall också kan hämma ett högt utvecklingstempo. Konkurrens brukar ofta anses medverka till att de aktörer som konkurrerar blir mer effektiva och att konkurrensen höjer kvaliteten på varor och tjänster, samt genererar ett tryck på nytänkande/nya produkter och tjänster - samtidigt som priserna hålls nere. Dessa grundläggande förutsättningar med konkurrens bedöms vara närvarande även inom området vuxenutbildning. Om konkurrensen minskar genom ett färre antal aktörer, kan det således finnas en risk att kostnadseffektivitet och nytänkande sjunker. Så måste inte vara fallet, men frågan bör beröras innan beslut fattas.

4.2 Ersättningsmodell

Under förra upphandlingen genomfördes förändringar av ersättningsmodellen. För att säkerställa en möjlighet att dra lärdomar och bygga en grund för framtida eventuella ytterligare förändringar inför kommande upphandling har en erfarenhetsåtervinning genomförts i form av intervjuer med individer från arbetsmarknadsförvaltningen samt en verksamhetschef från en upphandlad skola.

Nedan presenteras först generella synpunkter från intervjupersonerna på nuvarande ersättningsmodell och därefter utbildningsspecifika synpunkter om sådana funnits. Noteras skall att reflektionerna är från sammanlagt fyra intervjupersoner och att fokus legat på modellens konstruktion. Ersättningsnivån legat utanför fokus. Det inkom oaktat detta en del synpunkter kring nivåer, vilket framgår av sammanställningen nedan.

4.2.1 Generella reflektioner avseende nuvarande ersättningsmodell

- Ersättningsmodellen (nivå ej beaktat) för SFI uppfattas generellt sett välfungerande.
- Ersättningsnivåerna upplevs ha halkat efter ett ökande kostnadsläge och nivån för distansundervisning alldeles särskilt.

- Betygsbonus för godkända betyg bedöms ha ett tveksamt värde. Bedömningen från de intervjuade är att lärare arbetar professionellt med målet att eleven ska klara kursen med godkänt betyg, oaktat en betygsbonus eller ej. Modellen uppfattas snarare skapa en viss risk för betygsinflation och att den skapar en svårare budgetprocess för aktörerna.
- Flera intervjupersoner noterar att de upplever modellen där ersättning inte utgår alls för de sk. avbrottade eleverna som utmanande (gäller ej sfi). Skolan i fråga lägger resurser och kraft på elever men får inget betalt för nedlagd tid. Det är dels svårt för skolan att förutse och beräkna antalet avbrott, det är dels oftast svårt att förhindra dem. Många gånger – menar de intervjuade – har avbrotten att göra med en privat situation såsom exempelvis en flytt till annan kommun eller jobb. Ett förslag som nämnts som ett alternativ är en grundersättning för utförd tid, och därtill en ersättning för slutförd kurs, men att frånga helt utebliven ersättning för dessa elever.
- I senaste upphandlingen ställdes ett antal nya krav, bl.a. på antal rektorer per avtalsområde, likväl som resurser såsom SYV, specialpedagoger mm. Uppfattningen bland de intervjuade är att ersättningsnivåerna inte tog hänsyn till resurs- och kostnader för de nya kraven. Inspel har kommit om att bedöma och anpassa ersättningsnivåer efter ställda krav.

4.2.2 Reflektioner avseende ersättningsmodell för Sfi

- Generellt fungerar ersättningsmodellen inom sfi väl. Bedömda antal timmar och ersättning för upparbetad tid bedöms som en välfungerande modell.
- Ersättningsnivån för flexkurser (individuell studieplan utifrån livssituation) är för låg givet att den är mer krävande, och skulle behöva korrigeras uppåt.
- Ersättningsmodellen för området 4A (snabbspår sfi) har inte fungerat väl. Dels bedömdes omfattning av studerande fel, vilket slog hårt mot aktörerna som hade bemannat och tagit på sig fasta kostnader för ett högt antal studerande, men som gav färre studerande än beräknat. Modellen i sig med ersättning per kurs bedömdes som ok, men med önskemål om att framgent samordna och ha samma upplägg som för övriga sfi. Kombinationsutbildningar kräver i vissa fall dubbla lärarresurser mm och här uppfattas det att modellen inte tar hänsyn fullt ut till resurskraven. Sänkningen i nivå från 1,2 gånger ordinarie ersättning från 1,5 gånger ordinarie ersättning har uppfattats som allt för stor.

4.2.3 Reflektioner avseende ersättningsmodell för Grundläggande / Gy / yrkesutbildning

- Det finns idag en väldigt stor mängd olika ersättningsnivåer ibland flera nivåer inom samma avtalsområde, samt betygsbonus. Detta leder till en komplex total med utmaningar att bedöma intäkter och budgetera och planera för aktörerna. Önskemål om en renodling och förenkling har framkommit.
- Ersättningsnivåerna upplevs som låga, särskilt avseende distans. Detta blev särskilt tydligt under corona-pandemin då antalet elever som valde att studera på distans kraftigt ökade, på bekostnad av andra studieformer.
- *Specifik för yrkesutbildning:*

- Höga investeringskostnader som flera av yrkesutbildningarna har – i kombination med små kursgrupper – och därmed en risk för inställda kursstarter, genererar en osäkerhet för aktörerna. Detta kan i värsta fall leda till att aktörer bedömer den ekonomiska risken som för hög och därmed väljer att inte lämna anbud. En garanterad minimiersättning efterfrågas för att sänka de ekonomiska riskerna.
- Det finns eventuellt behov att ta höjd för ökade kostnader för utbildningsmaterial, lärarlöner och lokaler i ersättningsnivåerna framåt. Rådande konjunktur påverkar branschen.
- *Specifikt för gymnasial matematik:* Extraersättning för matematik finns, men i kombination med högre kraven på antal undervisningstimmar som även ligger på matematikutbildning leder till att ersättningen per timme blir lägre trots extraersättning. Frågetecken kring denna logik har framförts, tillsammans med en uppfattning att de extra undervisningstimmarerna inte bedöms ge andra typer av resultat hos eleverna.

5 Volymer inom vuxenutbildningen i Stockholms stad

Sammanfattning av kapitel 5

Prognos av volymer inom vuxenutbildning i Stockholms stad bedöms påverkas av olika externa påverkansfaktorer. Sådana faktorer innefattar konjunkturprognos, andel icke godkända gymnasielever, demografiska förändringar, aktuella bristyrken, migrationsprognos och historisk data över volymer av vuxenutbildning.

Sammanvägt de olika påverkansfaktorerna prognostiseras totalt antal kursdeltagare att öka med cirka 3 000 kursdeltagare mellan 2022 och 2023, en ökning om cirka 3 %. År 2024 och 2025 bedöms ligga i ungefärlig linje med 2023.

Inom sfi kommer den största påverkan från antal kursdeltagare till följd av ökat antal asylsökande till följd av Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Denna målgrupp har idag inte rätt att läsa sfi. Inom yrkesutbildningar och gymnasiala teoretiska kurser kommer den största påverkan från befolkningstillväxt samt andel som inte får en gymnasieexamen.

5.1 Påverkansfaktorer

Volymbedömningar påverkas av ett stort antal omvärldsfaktorer, som samverkar och påverkar varandra och som har olika inverkan på de olika utbildningsområdena inom vuxenutbildningen. Några centrala påverkansfaktorer som identifierats framgår av Figur 1 nedan. Dessa faktorer är givetvis inte en uteslutande uppräkningslista, men har bedömts som de som har störst och mest sannolik påverkan på vuxenutbildningen de närmaste åren. Faktorerna berörs djupare var för sig i avsnitten som följer.

Påverkansfaktorer

Figur 1 Påverkansfaktorer

5.1.1 Konjunktur och arbetsmarknad

Omvärlden är relativt oförutsägbar i skrivande stund. Samhället påverkas av ökande energipriser, en instabil omvärld med krig i närområden, stigande räntor och hög inflation. Allt detta tycks leda oss mot en kommande lågkonjunktur. Hur lång och djup denna lågkonjunktur kommer vara råder det delade meningar om, och det finns stora osäkerheter i bedömningarna.

I Konjunkturinstitutets prognos för den ekonomiska utvecklingen 2023 förutspås den svenska ekonomin falla tillbaka i en lågkonjunktur till följd av hög inflation, fallande tillgångspriser, höga energipriser och förväntningar om fortsatta räntehöjningar²³.

Arbetslöshetens bedöms förbli på nuvarande - relativt sett höga - nivå, även om den kommande år förutspås sjunka något från ca 8,5% till ca 7,8%. Arbetslösheten hittills för 2022 ligger något högre jämfört med prognosen för 2022, och effekterna och längden på lågkonjunkturen är också något oklar, vilket kan indikera att nuvarande prognos framåt kan vara något osäker.

5.1.2 Rekryteringsbehov och bristyrken

Det råder en stor kompetensbrist i Sverige, större inom vissa områden, och det finns ett stort rekryteringsbehov inom flera sektorer⁴. En stor utmaning idag anges vara brist på personer med gymnasial yrkesutbildning.

Region Stockholms prognos för den regionala utbildnings- och arbetsmarknaden visar på att nästintill samtliga yrken kopplade till nedan angivna yrkesutbildningar, se Figur 2, kommer ha brist på arbetskraft år 2035⁵.

² Konjunkturinstitutet 2022 – *Konjunkturläget juni 2022*

³ Konjunkturinstitutet 2022 – *Konjunktursuppdatering augusti 2022*

⁴ Svenskt Näringsliv 2022 – *Det ekonomiska läget maj 2022*

⁵ SCB/Region Stockholm – *Regionala utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser*

I figuren nedan, Figur 2, anges vilka yrkesutbildningar/yrken som bedöms ha brist på arbetskraft, var det kommer vara balans samt var visst överskott kommer finnas år 2035.

Utbildnings och marknadsprognos från Region Stockholm 2035

Överskott	Balans	Brist
Grundläggande utbildning	Barn och fritid	Bygg och anläggning
Högskoleförberedande utbildning	Handel och administration	El och energi
Hantverk		VVS och fastighet
Naturbruk		Industriteknik
		Hotell och turism
		Vård och omsorg
		Fordon och transport
		Restaurang och livsmedel

Källa: Region Stockholm 2018

Figur 2 bristyrken i Region Stockholm

Noteras bör att det ofta finns ett gap mellan konstaterade bristyrken/arbetsmarknadens behov och vad de studerande de facto väljer att söka. Så länge det finns ett fritt val för den sökande innebär det således att det inte är säkert att sökströmmarna kommer matcha arbetsmarknadens behov. Implementering av den sk. dimensioneringsutredningens förslag kan dock innebära en något tydligare styrning mot bristyrken inom vuxenutbildningen.

5.1.3 Demografisk utveckling

Stockholm kommun bedöms öka med ca 35 000 invånare mellan 2023 och 2027. Befolkningsökningen är olika stor i olika delar av staden, med störst befolkningstillväxt i Enskede-Årsta-Vantör, Hägersten-Älvsjö samt Spånga-Tensta⁶.

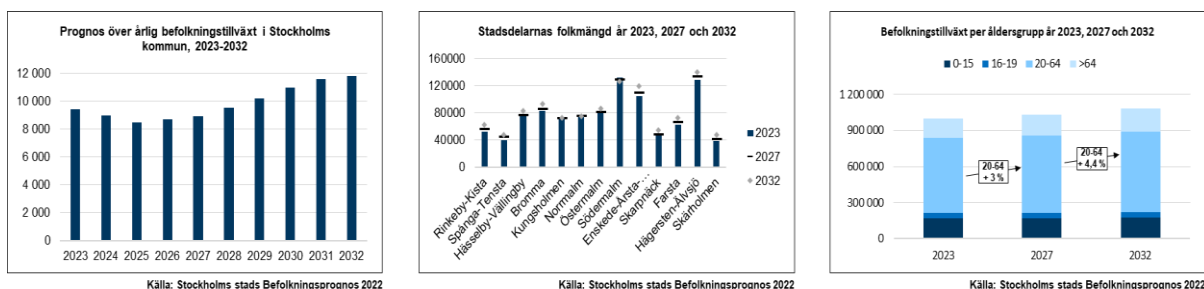
Antalet invånare i åldersgruppen 20–64 år (dvs. den åldersgrupp som bedöms vara mest relevant ur ett vuxenutbildningsperspektiv) förväntas en tillväxt om 18 600 invånare, vilket motsvarar 3 % ökning, mellan 2023 och 2027.

Historiskt sett har ca 4,5 % inom åldersgruppen 20–64 år årligen deltagit i någon form av vuxenutbildning i Stockholms stad⁷.

Givet befolkningstillväxten och åldersfördelningen, samt med utgångspunkt i samma andel aktiva stockholmare inom vuxenutbildning (4,5%), skulle detta innebära drygt 800 fler komvuxdeltagare 2027 jämfört med 2023, dvs. i snitt 200 ytterligare individer per år. Se Figur 3 för visualiseringar av demografisk utveckling.

⁶ Stockholm stad – *Statistik om Stockholm. Befolkningsprognos 2022*

⁷ Skolverket 2019 – *Deltagande komvux riket och Stockholms kommun*

Figur 3 Demografisk utveckling

5.1.4 Migration

Migrationsverkets prognos över skyddsökande visar på en kraftig ökning av sökanden under 2022 med anledning av kriget i Ukraina. Migrationsverkets prognos ligger för närvarande på 55 000 skyddsökande under 2022 och 15 000 skyddsökande under 2023⁸.

Prognosen ger vid handen att det vid halvårsskiftet 2024 finns ca 30 000 Ukrainska flyktingar i Sverige som antas stanna permanent⁹. Eftersom män i vapenför ålder inte får lämna Ukraina så är ca 90% av de som kommer kvinnor och barn¹⁰.

Vad gäller utbildningsnivån i Ukraina så har befolkningen i genomsnitt elva års skolgång och unga personer ca femton års skolgång. Kunskaper i engelska är väl utbredda.

Preliminär reflektion är, mot bakgrund av de ovan angivna, att de individer från Ukraina som eventuellt kommer stanna i Sverige och som då har en annan form av uppehållstillstånd än massflyktsdirektivet och kommer bli berättigade sfi, främst kommer behöva Sfi 2 eller 3. Studieväg 2 riktar sig till elever vars skolbakgrund är mindre omfattande än motsvarande svensk gymnasieskola. Studieväg 3 vänder sig till de elever vars skolbakgrund motsvarar svensk gymnasieskola eller som har deltagit i högskolestudier.¹¹

Enligt Migrationsverkets statistik var ca 13% av alla skyddsökande från Ukraina och 9% av övriga skyddsökande inskrivna i Stockholms kommun under augusti 2022¹². Av de skyddsökande från Ukraina var ca 66% i åldern 18–64 år och för övriga nationer var andelen ca 80%.

Med utgångspunkt i Konjunkturinstitutets prognos över permanenta flyktingar från Ukraina samt Migrationsverkets asylprognos för åren 2022–2025 skulle det innebära ca 2 600 individer i åldern 18–64 år: total om 30 000, ca 13% till Stockholm, 66% inom åldern 18–64 år, dvs. en total ökning om 2 600 individer till kommunen. Därutöver beräknas ca 1 900 individer i åldern 18–64 år från övriga nationer i Stockholms

⁸ Migrationsverket 2022 – *Verksamhets- och utgiftsprognos juli 2022*

⁹ Konjunkturinstitutet 2022 – *Konjunkturläget juni 2022*

¹⁰ Dagens industri 2022

¹¹ <https://www.skolverket.se/undervisning/vuxenutbildningen/komvux-svenska-for-invandrare-sfi/loroplan-for-vux-och-kursplan-for-svenska-for-invandrare-sfi/sa-anvander-du-styrdokumentet-inom-komvux-i-svenska-for-invandrare-sfi>

¹² Migrationsverket 2022 – *Inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem per kommun*

kommun få uppehållstillstånd (baserat på 2021 års snitt om 29 % bifall på ansökningar).

En osäkerhetsfaktor är hur bedömningen av rätten till sfi kommer se ut framåt. I dagsläget ger massflyktsdirektivet (som flyktingar från Ukraina faller in under) inte någon sådan rättighet, men bl.a. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har skickat en hemställan till regeringen om att snabbutreda möjligheten till ett undantag från denna regel. Flera politiska partier har lyft liknande resonemang. I scenarierna längre ned i denna rapport återfinns bedömningar både med och utan individer från Ukraina, för att omfamna alla möjliga utfall i denna fråga. Eventuella förändringar i migrationslagstiftning från nya regeringen är inte beaktade i scenarierna, men det konstateras att sådana förändringar kan påverka prognosen.

5.1.5 Andel gymnasieexamina

Stockholms kommun har en positiv trend i andel gymnasieelever som efter tre års studier erhåller gymnasieexamen. Mellan 2018 och 2021 ökade andelen som erhöll examen efter tre års gymnasiala studier från 64,8 % till 72,5 %¹³. Flest elever och högst andel som erhöll examen efter tre års gymnasiala studier har de högskoleförberedande programmen.

Givet en prognostiserad befolkningsökning om 2 300 invånare i åldern 18–19 år fram till 2027¹⁴ kommer, till trots för en positiv trend i andel gymnasieelever med examen efter tre års studier, numerärerna av elever utan examen efter tre års studier stiga under de kommande åren.

Givet det ökade antalet invånare i åldern 18–19 år bedöms således – med oförändrade andel examina – att antalet ungdomar utan gymnasieexamen ökar med ca 600 personer under kommande 5-årsperioden, dvs. i snitt ca 120 individer ytterligare individer per år (med antagandet att andelen med examen efter tre år förblir 72,5%).

Yrkesutbildningsprogrammen i Stockholms kommun har en stor variation av andel elever med examen efter tre års studier. Vård- och omsorgsprogrammet ca 52%, barn- och fritidsprogrammet ca 46% och riksrekryterande utbildningar sticker ut med en lägre andel än resterande program. De högskoleförberedande programmen har en jämnare andel med examen efter tre års studier, ca 78%.

Introduktionsprogrammen har en markant lägre andel med examen efter tre års studier. Introduktionsprogrammet språkintrouktion och individuellt alternativ hade färre än 10 elever med examen efter tre år 2021 och andelen redovisas därför som 0 % av Skolverket.

5.1.6 Osäkerhetsfaktorer

Läget i omvärlden är i skrivande stund mycket osäkert och svårbedömt, så som nämnts tidigare. Osäkerheter kring utvecklingen kring kriget i Ukraina, konjunkturen och dess påverkan på arbetsmarknaden, potentiella pandemi-återkomster mm är påtagliga. Beroende på hur omvärlden förändras kommer det få olika typer av påverkan på

¹³ Kolada 2022

¹⁴ Stockholm stad – Statistik om Stockholm. Befolkningsprognos 2022

andelen sökande till vuxenutbildningen. Nedan försöker vi reda något i delar av dessa osäkerhetsfaktorer.

5.1.6.1 Kriget i Ukraina

I dagsläget omfattas som beskrivits ovan inte de som anländer till Sverige med stöd av massflyktsdirektivet av rätt till studier/sfi¹⁵. De ukrainare som bor på migrationsverkets boenden erbjuds svenskundervisning av studieförbunden på boendet. Men majoriteten av de ukrainska flyktingarna bor hos privatpersoner och har därför ingen tillgång till någon svenskundervisning.

Det pågår en politisk dialog där ett antal partier vill ge flyktingarna från Ukraina möjlighet till svenskundervisning direkt och oavsett boendeform, och SKR önskar en snabbtredning av frågan¹⁶¹⁷. Ges denna möjlighet till språkstudier för asylsökanden från Ukraina påverkar detta potentiellt kommunal sfi omgående.

För det fall att kriget fortgår en längre tid är det inte osannolikt att fler av de som fått tillfälliga/begränsade uppehållstillstånd får längre / mer permanenta uppehållstillstånd. Individer som har fått uppehållstillstånd omfattas av rätten till sfi. I dagsläget kommer en relativt liten andel flyktingar från Ukraina till Sverige sett till totalt antal som flyr från Ukraina, men beroende av vad som sker kan detta flöde öka. Oaktat dessa osäkerhetsfaktorer är bedömningen att några enorma svängningar i antalet studerande inte är sannolika inom en närtid (se scenarier senare i rapporten för fler detaljer).

5.1.6.2 Covid-pandemi

I olika delar av världen agerar man olika på signaler om fortsatt spridning av covid-virus, och det ligger i farans riktning att vi inte sett det sista av dessa virusstammar. Hur en eventuell återkommande större spridning i Sverige skulle slå, och hur samhället skulle reagera utifrån restriktioner och påverkan på arbetsmarknaden är oklart. Givet att det svenska samhället var en av de mer öppna i världen under pågående pandemi synes det vara osannolikt att se en total nedstängningen framåt om spridning av smitta fortsätter i stor skala, även om det är svårt att veta. Om en period med restriktioner återkommer, är erfarenheterna från senaste tillfället – ur ett vuxenutbildningsperspektiv – att detta kommer påverka frågan om inflöde i vuxenutbildningens utbildningsformer till förmån för distansundervisning.

Under pandemin såg arbetsmarknadsförvaltningen ett ökat inflöde av sökande till vård- och omsorgsyrken, och sådan strömning skulle kunna tillta igen. Samtidigt konstateras att hög inflation och osäker ekonomi kan påverka riskbenägenheten hos individer, och gör att man stannar i en säker position, snarare än att man yrkesväxlar.

5.1.6.3 Politiska beslut och andra samhällsförändringar

Kommunal vuxenutbildning är tydligt lagreglerad, men också påverkad av politiska beslut på nationell och lokal nivå. Nedan noteras ett antal områden där det idag pågår

¹⁵ Skolverket – <https://www.skolverket.se/innehall-a-o/landningssidor-a-o/nyanlanda-barn-och-elever-fran-ukraina/fragor-och-svar-om-utbildning-for-barn-och-unga-fran-ukraina#HarvuxnasomflyttfrnUkrainaratttillutbildning>

¹⁶ Omni 2022 – <https://omni.se/c%2C-l-och-mp-vill-erbjudasfi-till-ukrainska-flyktingar/a/WjEzeL>

¹⁷ SKR 2022 –

<https://skr.se/skr/tjanster/pressrum/nyheter/nyhetsarkiv/snabbtredmojlighetenattgeflertillgangtillsfi>

dialoger och det finns möjligheter att det kommer fattas beslut som kan påverka vuxenutbildningen framåt:

- Som nämnts tidigare: **rätt till sfi för flyktingar från Ukraina.**
- **Krav på motprestation för rätt till försörjningsstöd.** Om ett sådant krav skulle införas skulle det dels kunna öka inflödet av studerande både till sfi, svenska som andraspråk (sva) och till yrkesutbildningarna – givet att individer med försörjningsstöd kommer behöva öka sina chanser på arbetsmarknaden. Givet att individer som står långt från arbetsmarknaden ändå är en uttalad målgrupp för arbetsmarknadsförvaltningen, så är bedömningen att ett sådant krav sannolikt inte skulle ändra inflödet i sådan omfattning att det skulle kräva en speciell hantering/stora förberedelser.
- **Förbud eller begränsad rätt till uttag av vinster i välfärden.** Denna fråga har diskuterats länge och är högaktuell i de politiska debatterna. Denna fråga kan komma att påverka antalet aktörer på marknaden, och då också hur många aktörer det finns som kan och vill leverera vuxenutbildning. Om vinster i välfärden begränsas finns risk att ett antal företag försvinner från den svenska marknaden, med en potentiell effekt av att fler elever kommer behöva ges plats inom egenregin. Det är i dagsläget svårt att bedöma storleksordningar på detta. Ett vinstförbud kommer dock behöva ske genom en lagstiftningsprocess, som normalt tar några år, så bedömningen är att denna fråga – oavsett utfall – inte kommer ge direkta effekter de närmaste åren. Frågan måste dock bevakas noggrant för rätt dimensionering av egenregin framåt.
- **Beslut om utökade eller minskade rättigheter till etableringsprogram, språkkrav mm.** I grunden handlar detta om att bidra till att nyanlända ska kunna komma ut på arbetsmarknaden. Här har olika politiska partier olika syn i frågan. Oavsett vilken politisk majoritet Sverige och Stockholm har från september 2022 är bedömningen att ett skifte i omfattning på dessa områden inte får en avgörande påverkan på arbetsmarknadsförvaltningen, givet att målgruppen för dessa insatser relativt sett är begränsad.
- **Lokala instruktioner om prioritering av studerande** Lagstiftningen gör skillnad på rätten att studera på komvux och behörighet att studera på komvux. Endast få områden omges av en absolut rätt till studier, däribland komvux på grundläggande nivå samt att gå från grundläggande till särskilt behörighet på gymnasial nivå (i dagligt tal: att läsa upp icke godkända betyg på gymnasial nivå). I Stockholms stad har under senare år utgångspunkten varit att alla som sökt vuxenutbildning och varit behöriga till det de sökt också har getts möjligheten att studera. Inga prioriteringar har gjorts. Teoretiskt är det möjligt att en ny majoritet vill se över denna utgångspunkt. En viss styrning mot specificerade bristyrken kan också tänkas, vilket då också skulle ge effekter på volymernas fördelning mellan olika yrkesutbildningar.
- **Dimensioneringsutredningen**
I proposition 2021/22:159 om dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning finns förslag som syftar till att underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden och att förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv. Regeringen föreslår bl.a. att:

- arbetsmarknadens behov ska få betydelse vid planering och dimensionering av vissa utbildningar inom gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning (komvux)
- kommunerna ska samverka genom avtal med minst två andra kommuner om planering, dimensionering och erbjudande av utbildning i ett primärt samverkansområde
- det ska vara möjligt att fritt söka till de yrkesutbildningar inom komvux som erbjuds i det primära samverkansområde som den sökande är hemmahörande i
- en grunduppgift i det regionala utvecklingsansvaret bl.a. ska vara att bedöma regionens kompetensbehov inom privat och offentlig sektor på både kort och lång sikt

Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 juli 2023 men ska tillämpas i fråga om utbildning som påbörjas 2025.¹⁸

Detta kan få konsekvenser för främst yrkesutbildningarna, och beroende av hur frågan om bristyrken i regionen utvecklas, samt hur samverkan med närliggande kommuner kommer se ut.

5.2 Analys volymer

5.2.1 Sammanfattning avseende trender

Sammanfattningsvis har volymerna sett ut som följer under åren 2018–2022 (då hela 2022 inte passerat i skrivande stund har ett estimat gjorts baserat på hur antalet kursdeltagare förhållit sig mellan vår- och hösttermin under föregående år med antagande om att förhållandet under 2022 är detsamma):

Utbildning	Utfall					Trend
	2018	2019	2020	2021	2022e	
Sfi studieväg 1-3	28 812	28 340	26 626	25 067	22 113	
Grundläggande och högskoleförberedande	51 524	55 491	59 986	60 944	46 269	
Yrkesutbildning	32 790	35 417	39 229	43 679	38 457	

Figur 4 Historisk data år 2018-2022

Trenden är nedåtgående och särskilt tydligt är detta för sfi samt grund- / och högskoleförberedande kurser. Yrkesutbildningarna har sjunkit under senare tid men ligger fortsatt högre än åren 2018–2019. Den samlade bedömningen i dagsläget är försiktig, givet den mängd osäkerhetsfaktorer som föreligger, men bedömning är till trots för detta att nivåerna sannolikt inte kommer vara tillbaka på tidigare högsta nivåer, utan ett fortsatt minskat – eller avstannat – elevantal är att vänta inom flera områden.

¹⁸ <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/lagratsremiss/2022/01/dimensionering-av-gymnasial-utbildning-for-bättre-kompetensförsörjning/>

5.2.2 Övergripande scenarier

Under avsnitten 3.2.2, 3.2.3 och 3.2.4 sammanfattas tre olika scenarier avseende volymer för sfi (3.2.2), yrkesutbildning (3.2.3) respektive grund- och högskoleförberedande kurser (3.2.4).

Utifrån historisk data (se Figur 4 ovan) samt vad som beskrivits ovan angående viktiga påverkansfaktorer har olika scenarier för volymer till vuxenutbildningen tagits fram. Scenarierna är baserade på ett antal olika antaganden:

Scenario 1: bedömningen står sig, är baserad på prognostiserat antal kursdeltagare för respektive utbildning under 2022 (för detaljer om prognoser se avsnitt 3.1). Genom att addera estimerad förändring i antal kursdeltagare till följd av prognoser över demografiska förändringar, antal elever utan gymnasieexamen samt migration har scenario 1 tagits fram.

Påverkansfaktorer, samt sk. osäkerhetsfaktorer utöver demografi, migration och arbetslöshet har inte vägts in. Alla beräkningar har avrundats till närmsta 100-tal.

Scenario 2 och Scenario 3 är till skillnad från scenario 1 som är baserad på antal kursdeltagare 2022, baserade på de år med lägst respektive högst antal kursdeltagare under perioden 2018–2022. Resterande resonemang gällande demografiska förändringar, antal elever utan gymnasieexamen samt migration är desamma som i scenario 1.

Påverkansfaktorer, samt sk. osäkerhetsfaktorer *utöver* demografi, migration och arbetslöshet har inte vägts in. Alla beräkningar har avrundats till närmsta 100-tal.

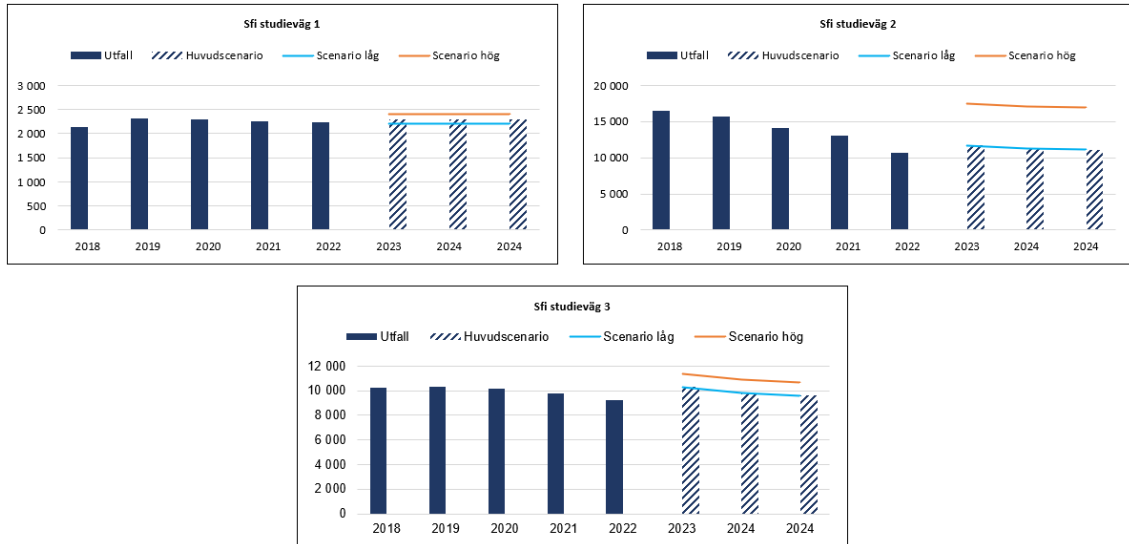
5.2.3 Scenarier sfi

De olika studievägarna inom Sfi har under åren 2018–2022 tappat något i antal elever. Störst både absolut och procentuellt tapp har studieväg 2 haft under perioden.

Antal elever bedöms påverkas av befintlig migrations- samt demografiförändringar. Störst påverkan spås migrationen att ha. Individer från Ukraina bedöms till följd av sin utbildningslängd främst att hamna inom sfi 2 och sfi 3. Eftersom flyktingarna från Ukraina inte i dagsläget har rätt till sfi (men då det inte är helt osannolikt att ett undantag kommer kunna komma) har två beräkningar gjorts, en inklusive och en exklusive flyktingarna från Ukraina.

Övriga asylsökande från andra delar av världen i enlighet med Migrationsverkets prognoser har fördelats enligt samma fördelning som under 2022 (ca 10 % sfi 1, ca 48 % sfi 2 och ca 42 % sfi 3).

I Figur 5 nedan beskrivs de tre scenarierna för respektive studieväg, där studieväg 2 och 3 också särredovisar siffror med respektive utan skyddsökande från Ukraina.

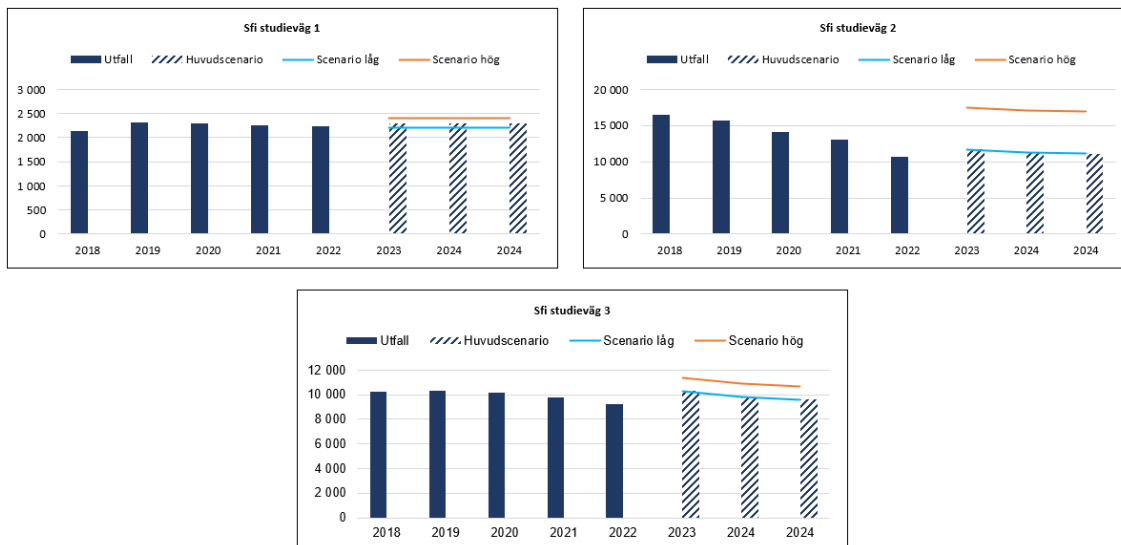

Figur 6 visualiserar de senaste fem årens utfall tillsammans med de tre scenarierna per studieväg - för att ge en helhetsbild av dåtid, nutid och framtid.

Scenarier sfi	2023e			2024e			2025e		
	Låg	Huvud	Hög	Låg	Huvud	Hög	Låg	Huvud	Hög
Sfi studieväg 1	2 200	2 300	2 400	2 200	2 300	2 400	2 200	2 300	2 400
Sfi studieväg 2	11 700	11 700	17 500	11 300	11 300	17 500	11 100	11 100	16 900
	10 900	10 900	16 700	10 900	10 900	16 700	11 100	11 100	16 900
Sfi studieväg 3	10 300	10 300	11 400	9 800	9 800	10 900	9 600	9 600	10 700
	9 400	9 400	10 500	9 600	9 600	10 700	9 600	9 600	10 700

Siffror i blått är exklusive skyddssökande från Ukraina

Figur 5 Scenarier sfi studieväg 1-3 kursdeltagare

Figur 6 Historiskt utfall och scenarier sfi studieväg 1-3

5.2.4 Scenarier grund- och gymnasiala teoretiska kurser

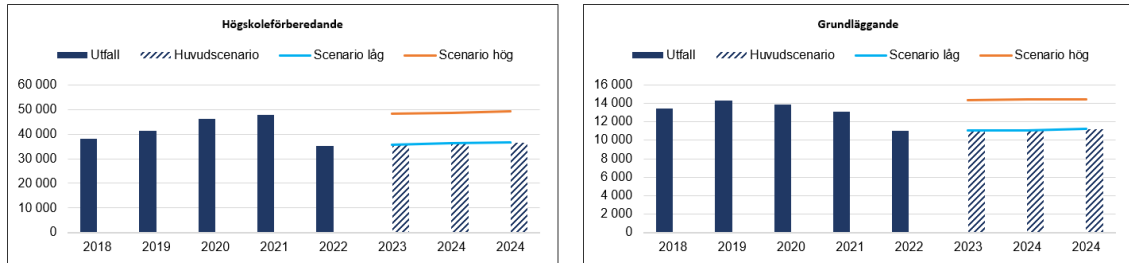
Under åren 2018–2022 har antal kursdeltagare på grundläggande utbildning sjunkit, en särskilt stor nedgång i kursdeltagare skedde år 2022. Detta skulle till del troligen kunna förklaras med nedgångar i volymer på migrationsområdet. Antal kursdeltagare för teoretiska gymnasiala kurser har sett en ökande mängd kursdeltagare fram till 2021 för att under 2022 tappa relativt stort.

Antal kursdeltagare för gymnasial utbildning på teoretisk nivå bedöms till viss del påverkas av antal godkända gymnasieelever samt demografiförändringar. Antal kursdeltagare på grundläggande utbildning bedöms påverkas av en kombination av demografiförändringar – bl.a. lägre flyktingmottagande, samt vilken utbildningsbakgrund de som migrerar till Sverige har.

I Figur 7 nedan beskrivs de tre scenarierna för grund- och högskoleförberedande kurser. I Figur 8 visualiseras de senaste fem årens utfall tillsammans med de tre scenarierna för de teoretiska gymnasiala kurserna samt de grundläggande för att ge en tydligare helhetsbild av dåtid, nutid och framtid.

	2023e			2024e			2025e		
	Låg	Huvud	Hög	Låg	Huvud	Hög	Låg	Huvud	Hög
Grundläggande	11 100	11 100	14 300	11 100	11 100	14 400	11 200	11 200	14 400
Gymnasiala teoretiska kurser	35 700	35 700	48 300	36 200	36 200	48 700	36 600	36 600	49 200

Figur 7 Scenarier grund- och högskoleförberedande kurser

Figur 8 Historisk utfall och scenarier grund- och högskoleförberedande kurser

5.2.5 Scenarier yrkesutbildningar

Trenden i antal kursdeltagare under perioden varierar mellan de olika yrkesutbildningarna, en trend gemensam för majoriteten av yrkesutbildningarna är dock att ett tapp i antal kursdeltagare under år 2022. Enbart yrkesutbildningarna Hotell- och turism, Vård- och omsorg samt Fordon- och transport hade ett högre antal kursdeltagare under 2022 jämfört med 2021.

Antal kursdeltagare för yrkesutbildningarna bedöms till viss del påverkas av antal icke godkända gymnasieelever samt av demografi. Dessa faktorer har vägts in i scenarierna nedan (Figur 9).

	2023e			2024e			2025e		
	Låg	Huvud	Hög	Låg	Huvud	Hög	Låg	Huvud	Hög
Barn och fritid	7 600	7 600	10 300	7 700	7 700	10 400	7 800	7 800	10 500
Bygg och anläggning	600	600	1 200	600	600	1 200	600	600	1 200
El och energi	1 600	2 600	3 600	1 600	2 600	3 700	1 700	2 700	3 700
VVS	1 300	1 300	1 800	1 300	1 300	1 900	1 300	1 300	1 900
Handel och administration	2 700	2 900	3 100	2 700	3 000	3 100	2 700	3 000	3 200
Hotell och turism	200	300	500	200	300	500	200	300	500
Industri teknik och teknik	300	300	500	300	300	500	300	300	500
Hantverk	1 500	1 600	2 000	1 500	1 600	2 000	1 600	1 700	2 000
Naturbruk	0	0	100	0	0	100	0	0	100
Vård och omsorg	13 100	20 000	20 100	13 400	20 300	20 400	13 600	20 600	20 600
Fordon och transport	400	500	600	400	500	600	400	500	600
Restaurang och livsmedel	1 100	1 100	1 800	1 100	1 100	1 800	1 100	1 100	1 800

Figur 9 Scenarier yrkesutbildning

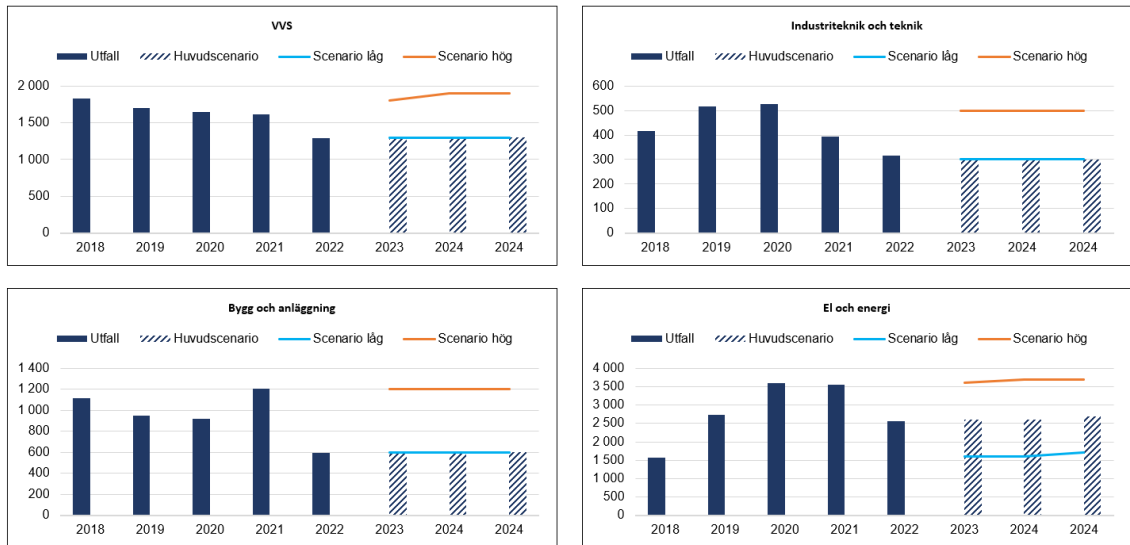

I Figur 10, Figur 11 och Figur 12 visualiseras de senaste fem årens utfall tillsammans med de tre scenarierna för de olika yrkesutbildningarna för att ge en tydligare helhetsbild av dåtid, nutid och framtid.

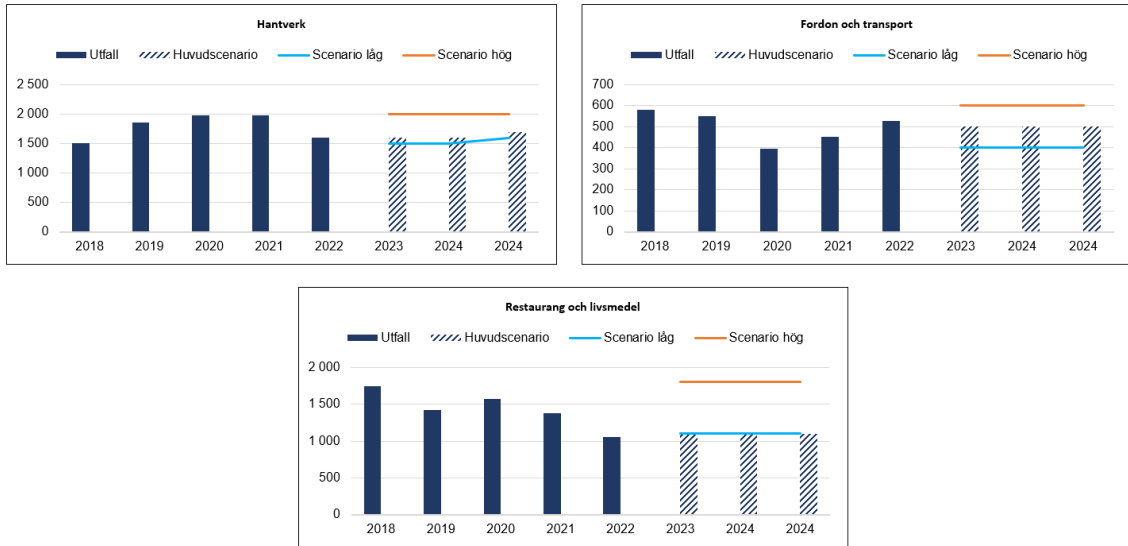
I scenarierna har bedömda bristyrken inte lagts in som en påverkansfaktor, bl.a. givet att det ofta finns ett gap mellan konstaterade bristyrken/arbetsmarknadens behov och vad de studerande väljer att söka.

Figur 10 Historiskt utfall och scenarier Barn och fritid, Vård och omsorg, Handel och administration samt Hotell och turism

Figur 11 Historiskt utfall och scenarier VVS, Industriteknik och teknik, Bygg och anläggning samt El och Energi

Figur 12 Historiskt utfall samt scenarier Hantverk, Fordon och transport samt Restaurang och livsmedel

6 Regiformer

Sammanfattning av kapitel 6

Hypoteser gällande eventuella förändringar kring vad som upphandlas har genererats under ett flertal workshops och intervjuer med sakkunniga från arbetsmarknadsförvaltningen. Workshops har byggt på data innefattande geografisk spridning av aktörer, antal elever, samtidigt studerande, prioriterade målgrupper, andel inställda kursstarter och volymprognoser.

Slutsatser innefattar att det för närvarande finns en överkapacitet av utbildningsplatser i relation till antal kursdeltagare inom majoriteten av utbildningsområdena. Lösningförslagen innefattar att minska antalet utbildningsanordnare något framåt. Det har även konstaterats att det finns en överkapacitet inom egenregin, vilken kan ha koppling till behovet av dimensionering för bl.a. åtagandet för särskilda målgrupper vilket kräver viss bemanning. En bas i dialogerna har varit resurseffektivitet och hur överkapaciteten kan hanteras.

Områdesspecifika hypoteser:

- Sfi studieväg 1 upphandlas inte, utan tillhandahålls i sin helhet av egenregin
- Sfi studieväg 2 och 3 upphandlas till viss del, totalt sett ett fåtal aktörer
- Yrkesutbildning inom restaurang samt fordon- och transport förblir inom stadens gymnasieskola (sk. intraprenad) givet små elevgrupper och investeringstunga utbildningar som redan tillhandahålls av staden
- Yrkesutbildning inom el och energi, VVS, industriteknik samt bygg- och anläggning upphandlas i sin helhet med stöd av LOU
- Yrkesutbildning inom naturbruk upphandlas i sin helhet - alternativt IK - om ingen aktör visar intresse under upphandling
- Yrkesutbildning inom barn- och fritid, vård- och omsorg, handel- och administration, hantverk, hotell- och turism och grundläggande utbildning upphandlas med stöd av LOU, men med färre antal aktörer än idag
- Särskild utbildning upphandlas inte, utan tillhandahålls fortsatt helt av egenregin

Egenregin ökar sitt fokus på klassrumsundervisning inom gymnasiala teoretiska kurser och avstår från att erbjuda renodlad distansundervisning. Andelen upphandlad distansutbildning ökar således, givet större erfarenhet och bättre teknik hos externa aktörer.

Antalet avtal med upphandlade aktörer förväntas enligt förslaget minska från ca 50 till 20–25 (notera: en aktör dubbelräknas ifall aktören har avtal inom flera utbildningar, exempelvis både sfi studieväg 2 och 3). Förslagen uppskattas genererar cirka 6 000 fler kursdeltagare inom egenregin 2025 jämfört med idag.

6.1 Introduktion

I arbetet har statistik tagits fram som visat hur fördelningen sett ut under senare år vad gäller vad egenregi tillhandhållit och vad som tillhandahållits av upphandlade aktörer. I

de dialogerna har konstaterats dels att stockholmarna haft valfrihet avseende vilken skola de velat gå på och att ingen styrning av elevens val har gjorts. Vidare har konstaterats att det uppskattade antalet studeranden i praktiken inte uppnåtts under avtalsperioden. Detta har totalt sett resulterat i en situation där aktörerna delat på färre antal studerande än man ursprungligen bedömt. Ur ett studerandeperspektiv har detta genererat ett antal fall där kurser inte startats, pga. för få studerande per kurs/per enhet. Det har på senare tid uppstått en situation där upphandlade aktörer dels stänger enheter och dels väljer att avbryta sitt samarbete med staden inom ett visst avtalsområde givet att de bedömer att det inte finns underlag nog för att bedriva verksamhet.

I dialogerna har frågor om hur man möter studerandens behov på bästa sätt, hur man kan hitta det samhällsekonomiskt klokaste sättet att arbeta på framåt och hur de särskilda målgrupperna kan hanteras lyfts särskilt.

Det har konstaterats att det ur ett studerandeperspektiv är viktigt att kunna garantera att kurser startas och att det oftast inte bedöms vara avgörande för den studerande i vilken regi som en viss skola bedrivs. Färre aktörer är logiskt givet att antalet studerande totalt sett för vuxenutbildning sjunkit senare år och då någon större ökning inte förutspås.

Vad gäller egenregins dimensionering så är den satt för att dels bemöta de särskilda målgrupper arbetsmarknadsförvaltningen har, dels för att klara uppdrag från staden avseende uppdragsutbildningar, dels kunna hantera ett uppdrag att utveckla vuxenutbildning framåt och dels för att ta emot de ordinarie eleverna i systemet. Med den mängd elever som funnits har ett sk. överutrymme vuxit inom egenregin, innebärandes att det finns outnyttjad kapacitet i form av lärare, kursplatser, lokaler mm. Samma situation har identifierats hos de upphandlade aktörerna, som också har kämpat med för få elever, dålig lönsamhet och överkapacitet avseende lärare mm. I dialogerna kring den totala situationen har bedömningen gjorts att det bör vara klokt att - förutom att minska antalet aktörer totalt, också se om det finns vissa (mindre) studieområden som inte bör upphandlas framåt, utan där egenregin med fördel kan vara enda aktören framgent, samt att egenregin avstår vissa områden som upphandlas i sin helhet. Detta för att nyttja den redan befintliga kapaciteten på ett klokare sätt. I dialogerna har konstaterats att om egenregin ska axla ett större ansvar/hantera en större andel av den totala elevmängden, bör troligen detta också innebära en viss avsmalning av utbud för att klara situationen på ett bra sätt.

6.2 Några reflektioner om distansundervisning

Under arbetets gång har det dels konstaterats att distansundervisning som studieform skjutit i höjden under pandemin och att studieformen fortsatt är mycket mer populär än före pandemin. Vidare har det konstaterats att det finns en flora av undervisningsformer och där begreppet distans ofta blandas ihop med andra studieformer. Bedömningen är att eleverna inte heller alltid vet exakt vad en viss studieform innebär. För tydlighetens skull noteras här kort vad de olika studieformerna innebär:

Klassrumsundervisning: undervisning sker i klassrum, med lärare och elever fysiskt närvarande i samma lokal.

Distansundervisning: en interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik, och som inte sker i realtid.

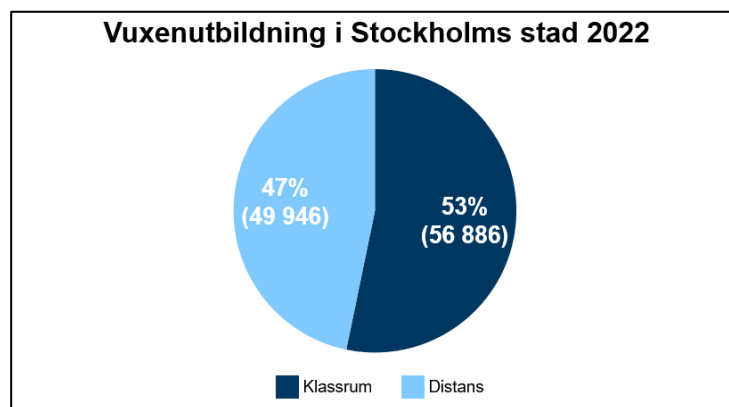
Fjärrundervisning: undervisningen är interaktiv och sker i realtid genom att man använder informations- och kommunikationsteknik.

Hybridundervisning: en del studenter deltar från en fysisk lokal samtidigt med studenter som deltar online.

Flexundervisning: studieform som innebär att en kurs har ett webbaserat undervisningsmaterial och inslag av skolförlagd undervisning.

I dialogerna om hur en så bra totalsituation som möjligt kan skapas för de studerande framåt, har det konstaterats att det finns fördelar att minska antalet aktörer, samt att egenregin med fördel i detta sammanhang skulle kunna utöka sin andel till förmån för ökad stabilitet, effektivt nyttjande av skattemedel och en anpassning till minskande elevtillströmning. Samtidigt har det konstaterats att olika aktörer har olika styrkor. En av de styrkor som externt upphandlade aktörer visar särskilt är distansundervisning. Det finns aktörer med särskilda plattformar och stor erfarenhet av distansundervisning över landet. Egenregin har inte samma spetskompetens inom denna nisch, och resonemang har förts om att renodla fokus för att säkerställa hög kvalitet i det som erbjuds. Ett förslag har då varit att all distansundervisning upphandlas och att egenregin avstår från att tillhandahålla denna studieform i sin helhet avseende teoretiska gymnasiala kurser. Samtidigt har man konstaterat att hybrida sätt att jobba, studera och verka är här för att stanna, och att det finns all anledning att både erbjuda de studerande olika möjligheter, likväl som skäl för att hålla sig a jour med teknik och pedagogik för olika undervisningsformer. Givet att egenregin historiskt sett bedömt sig själva som särskilt starka på klassrumsundervisning, finns det ändå en logik i att fokusera på de studieformer som inkluderar detta, men att också erbjuda de varianter som är sk. hybrider av klassrum och andra former med digitala verktyg, dock exkluderat renodlad distansundervisning. I rapporten framåt, när det står angivet klassrumsundervisning, inkluderar detta möjlighet till hybrid- och flexundervisning.

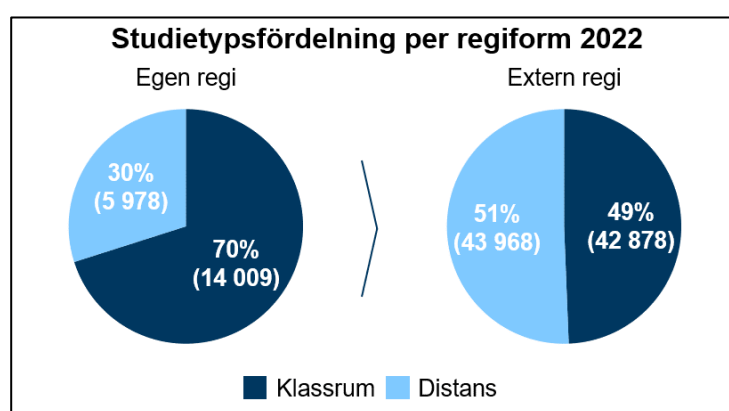
Under 2022 var det totala antalet kursdeltagare cirka 107 000 inom vuxenutbildning i Stockholms stad, av dessa deltog cirka 57 000 (53%) i klassrumsundervisning. Resterande 50 000 kursdeltagare studerade på distans. Se Figur 13 för studietypsfördelning sett till totalt antal kursdeltagare i Stockholm stad.

Figur 13 Studietypsfördelning mellan klassrums- och distansundervisning inom vuxenutbildning i Stockholms stad under 2022.

Analyseras teoretiska kurser (sfi, grundläggande och gymnasiala teoretiska kurser) och yrkeskurser var för sig framgår det att fördelningen mellan klassrum och distans fördelar sig lika, 53 % klassrums både för teoretiska och yrkeskurser.

Studerars däremot studietypsfördelning per regiform sett till totalt antal kursdeltagare skiljer sig fördelningen. Inom egenregin är klassrumsundervisning vanligare, 70% jämfört med 30% distansundervisning. Bland upphandlade aktörer är fördelningen jämnare mellan studietyperna, 49% klassrum och 51% distans. Skolor inom egenregin utför således en majoritet klassrumsundervisning medan upphandlade skolor har en jämnare fördelning mellan studieformerna, även om andelen distansundervisning är något större där (2 procentenheter).

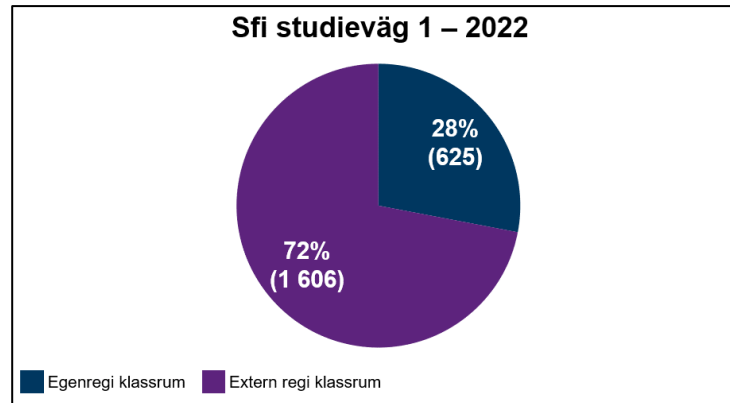

Figur 14 Studietypsfördelning per regiform under 2022

6.3 SFI

6.3.1 Sfi studieväg 1

Sfi studieväg 1 tillhandahålls idag av flera aktörer, både externt upphandlade aktörer och egenregiskolor. Undervisning sker i klassrum då elevernas behov inte bedömts göra distansundervisning lämplig då de generellt sett har relativt låg utbildningsgrad, är studieovana och har stor nytta av det stöd och det sociala sammanhang som klassrumsundervisning ger. Marknadsfördelningen under 2022 sett till regi- och studietypsform visas i Figur 15.

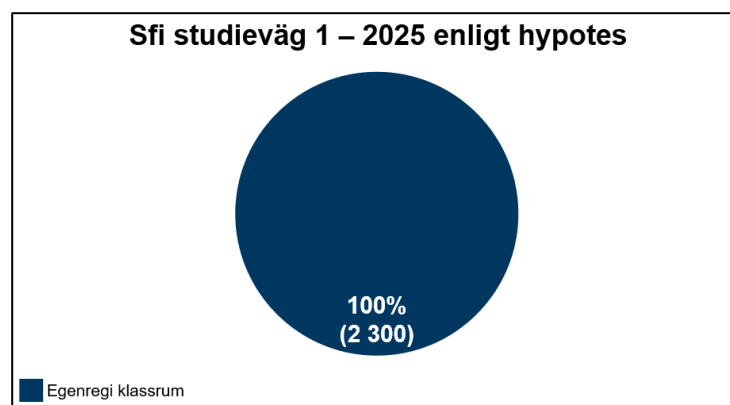

Figur 15 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom Sfi studieväg 1

Antalet elever är relativt lågt och stabilt. Elever inom studievägen kräver relativt lång studietid och tydliga insatser för att nå godkända betyg. Denna studieväg kräver långsiktighet från anordnaren, möjlighet till särskilda stöd – bl.a. ex. särskilt erfarna pedagoger, specialpedagoger, emellanåt utlån av digital utrustning mm – för att stötta eleverna genom studievägen. Denna studerandegrupp har nära kopplingar till ett antal av de särskilda målgrupper som arbetsmarknadsförvaltningen har att arbeta med, såsom grupper som står långt från arbetsmarknaden.

Givet behoven inom utbildningsområdet och analys av övriga parametrar beskrivna under rubrik Regiformer är hypotesen att sfi studieväg 1 framåt inte behöver upphandlas utan kan utföras i sin helhet inom egenregi. Förslaget bedöms ge möjlighet till en samlad satsning på särskilda målgrupper och en stabilitet för dem som står längst från arbetsmarknaden idag, likväl som en ökad beredskap för nya krav genom förändrad lagstiftning – som är enklare att skapa flexibel hantering av utanför en avtalsstruktur utifrån en LOU-upphandling.

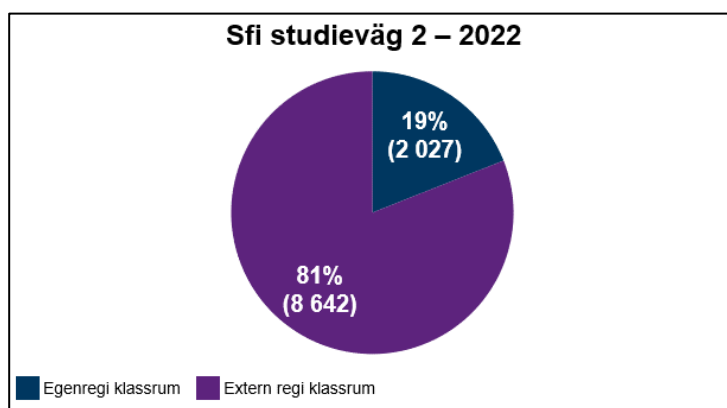
Givet prognoser och hypoteser beskrivna tidigare i rapporten innebär förslaget om att studieväg 1 erbjuds av egenregin en ökning om cirka 1 700 kursdeltagare per år till egenregin. Andelstalen går i så fall från 2022 års 28 till 100% och totalt antal kursdeltagare prognostiseras till 2 300 under 2025. Se Figur 16 för visualisering av regiforms- och studietypsfördelning enligt hypotes för 2025.

Figur 16 Antal kursdeltagare inom Sfi studieväg 1 per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden

6.3.2 Sfi studieväg 2

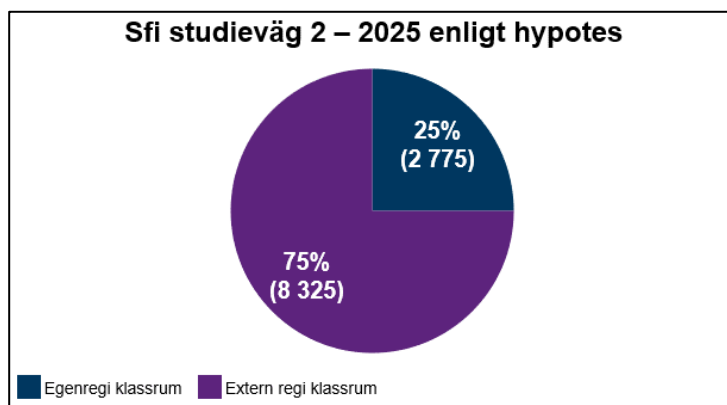
Sfi studieväg 2 tillhandahålls idag av flera aktörer, både externt upphandlade aktörer och egenregiskolor. Sedan 2021 sker all undervisning i klassrum inom egenregin. Sfi studieväg 2 är ett relativt resurskrävande utbildningsområde som med fördel kan fördelas på färre aktörer för ökad långsiktighet och ekonomisk hållbarhet för aktörerna. Marknadsfördelningen under 2022 sett till regi- och studietypsform visas i Figur 17.

Figur 17 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom Sfi studieväg 2

Med beaktande av behoven inom utbildningsområdet och analys av övriga parametrar beskrivna under rubrik Regiformer är hypotesen att sfi studieväg 2 framåt ska tillhandahållas av flera regiformer, men totalt sett fördelat på färre antal aktörer för att skapa stabilitet, resurseffektivitet och fyllda klasser.

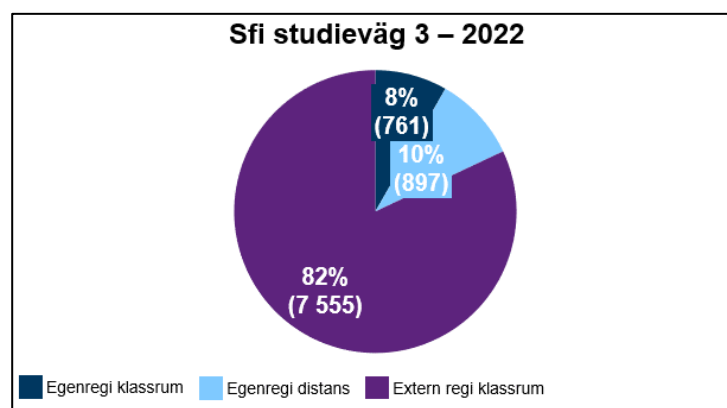
Givet prognoser och hypoteser beskrivna tidigare i rapporten skulle en minskning av antal aktörer innebära en ökning om cirka 700–900 kursdeltagare per år inom egenregin. Egenregin skulle då få en ökad marknadsandel och gå från 2022 års andel om 19 % till cirka 25 % och totalt antal kursdeltagare prognostiseras till 11 700 år 2023 för att sedan sjunka något under 2024 till 11 300 och sedan ytterligare sjunka under 2025 till 11 100. Det betyder att andelen för upphandlade aktörer, som fortsatt har en klar majoritet, sjunker till 75 % under 2025. Se Figur 18 för visualisering av regiforms- och studietypsfördelning enligt hypotes för 2025.

Figur 18 Antal kursdeltagare inom Sfi studieväg 2 per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden

6.3.3 Sfi studieväg 3

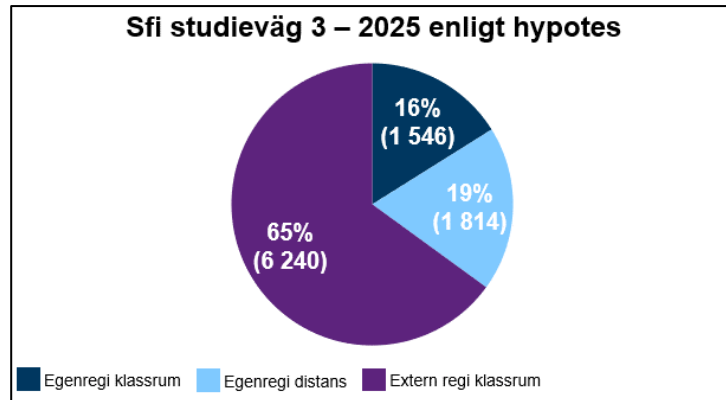
Sfi studieväg 3 tillhandahålls idag av flera aktörer, både externt upphandlade aktörer och egenregiskolor. Sedan 2019 har andelen klassrumsundervisning sjunkit inom egenregin från cirka 80 % till cirka 50 % år 2022. Idag finns en överkapacitet av utbildare vilket leder till inställda kursstarter. På senare tid (under 2022) har avtalsområde 4A med snabbspår för akademiker avvecklats för att endast bedrivs inom egenregin. Endast inom det avtalsområdet har elever haft möjlighet att studera på distans. Marknadsfördelningen under 2022 sett till regi- och studietypsform visas i Figur 19.

Figur 19 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom Sfi studieväg 3

Med beaktande av behoven inom utbildningsområdet och analys av övriga parametrar beskrivna under rubrik Regiformer är hypotesen att sfi studieväg 3 framåt ska tillhandahållas av flera regiformer men av ett färre antal aktörer.

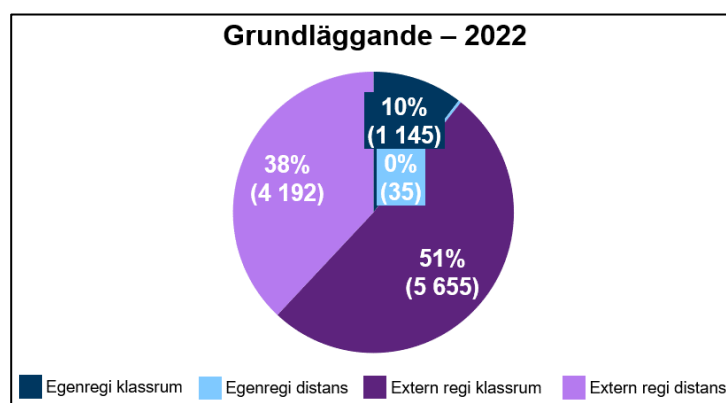
Givet prognoser och hypoteser beskrivna tidigare i rapporten skulle en minskning av antalet aktörer generera en ökning av om cirka 1 700–2 000 kursdeltagare per år inom egenregin. Egenregin skulle då gå från 2022 års marknadsandel om 18% till cirka 35% och totalt antal kursdeltagare prognostiseras då till 10 300 år 2023 för att sedan sjunka något under 2024 till 9 800 och ytterligare sjunka 2025 till 9 600. Givet egenregins föreslagna andelsökning skulle upphandlade aktörers andel sjunka från 82% till cirka 65% enligt hypotesen för 2025. All undervisning inom den externa regin bedöms fortsätta bedrivs i klassrum. Se Figur 20 för visualisering av regiforms- och studietypsfördelning.

Figur 20 Antal kursdeltagare inom Sfi studieväg 1 per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden

6.4 Grundläggande utbildning

Grundläggande utbildning tillhandahålls idag av flera aktörer, både externt upphandlade aktörer och egenregiskolor. Majoriteten av undervisningen inom egenregin sker i klassrum, mellan 95–99% under perioden 2018–2022, medan externa leverantörer hade en stor andel elever i distansundervisning. Grundläggande utbildning har av arbetsmarknadsförvaltningens interna expertis bedömts ha ett behov av att bli mer flexibel för att kunna tillgodose de särskilda målgruppernas behov än bättre. Målgrupperna har en variation av behov, ofta låg studievana och står många gånger relativt långt från arbetsmarknaden. För att nå dessa målgrupper, och för att få dem genom utbildningen, krävs flexibilitet, kontinuitet och många gånger särskilda insatser och ett mått av nytänkande/utveckling. En god geografisk spridning av utbildningsaktörer inom detta område av hög vikt, givet att eleverna i denna målgrupp inte är lika benägna att resa till sina studier som vissa andra målgrupper. Marknadsfördelningen under 2022 sett till regi- och studietypsform visas i Figur 21.

Figur 21 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom Grundläggande utbildning

Grundläggande utbildning är ett komplext utbildningsområde och inga hypoteser gällande regiformsfördelning har genererats i denna rapport. En fördjupad analys kommer krävas inför en ny upphandlingsperiod. Fördjupningen bör innefatta att studera kopplingen mellan Sfi studieväg 2 och grundläggande utbildning. Det finns redan idag

en sådan koppling då grundläggande kurser är placerade på sfi-skolorna, men effekterna av detta behöver studeras vidare utifrån syftet att öka antalet elever som kombinerar sfi med grundläggande kurser. Utöver det behöver studietypens (klassrum och distans) inverkan på elevernas studieresultat analyseras för att kunna precisera hypoteser med elevens behov som utgångspunkt. Oaktat utfallet av en fördjupad analys har det konstaterats att ett lägre antal utbildningsaktörer vore rimligt för att på så sätt sänka andelen inställda kursstarter.

Givet prognoser och hypoteser beskrivna tidigare i rapporten bedöms antalet kursdeltagare för grundläggande kurser öka något, till cirka 11 100 under 2023 för att sedan hålla sig på samma nivå 2024 och sedan öka till 11 200 under 2025. Denna bedömning bör dock bedömas som osäker, givet indikationer på minskat flyktingmottagande framåt.

6.5 Gymnasiala teoretiska kurser

Gymnasiala teoretiska kurser tillhandahålls idag av flera aktörer, både externt upphandlade aktörer och egenregiskolor. Då kursutbudet är stort har kurserna delats upp i åtta ämneskluster för att möjliggöra en djupare analys, se Figur 22 för kursuppdelning. Det ska noteras att kursuppdelningen nedan grupperar vanligt förekommande kurser per ämneskluster, men att det inte är en uttömmande uppräknings av kurser inom respektive inriktning.

Naturvetenskap <ul style="list-style-type: none"> • Biologi • Fysik • Kemi • Matematik • Naturvetenskap • Matematik specialisering 	Svenska <ul style="list-style-type: none"> • Svenska • Svenska som andraspråk • Skrivande • Retorik • Litteratur 	Media <ul style="list-style-type: none"> • Gränssnitt • Grafisk kommunikation • Grafisk illustration • Medieproduktion • Grafisk illustration • Bild • Med mera... 	Teknik <ul style="list-style-type: none"> • CAD • Datorteknik • Nätverk • Programmering • Webbutveckling • Elmäteteknik • Animation • Med mera...
Engelska <ul style="list-style-type: none"> • Engelska 5-7 • Engelska för döva 	Samhällskunskap <ul style="list-style-type: none"> • Filosofi • Geografi • Historia • Religion • Samhällskunskap 	Moderna språk <ul style="list-style-type: none"> • Spanska • Arabiska • Franska • Japanska • Latin • Italienska • Tyska • Med mera... 	Entreprenörskap <ul style="list-style-type: none"> • Entreprenörskap • Företagsekonomi • Redovisning • Affärsjuridik • Ledarskap och kommunikation • Marknadsföring • Med mera...

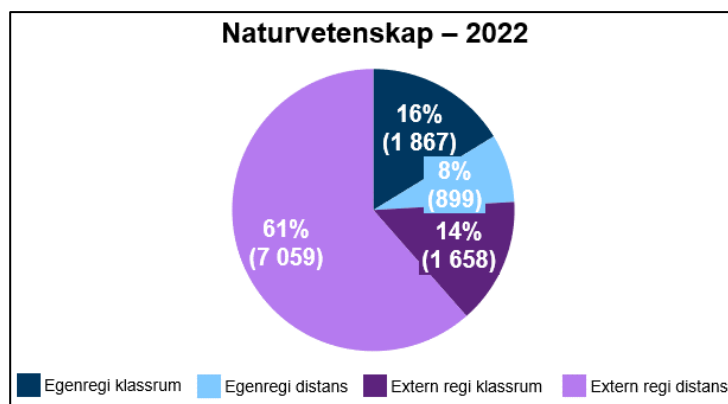
Figur 22 Ämneskluster inom teoretiska gymnasiala kurser

Hypoteserna skiljer sig mellan ämnesklustren och de redovisas därför separat nedan. Generella slutsatser för gymnasiala teoretiska kurser är dock att antalet utbildningsaktörer bör minska för att sänka antalet inställda kursstarter, då det konstateras att det även här finns en överkapacitet/övererablering inom segmentet.

6.5.1 Ämneskluster naturvetenskap

Kurser inom naturvetenskap tillhandahålls idag av flera aktörer, både externt upphandlade aktörer och egenregiskolor. Inom egenregin sker både klassrums- och distansundervisning, 2022 skedde 68% av undervisningen inom egenregin i klassrum. Marknadsfördelningen under 2022 sett till regi- och studietypsform visas i Figur 23.

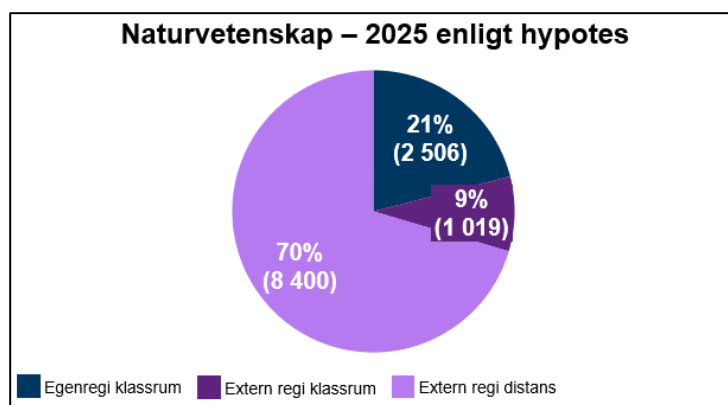

Figur 23 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom ämneskluster naturvetenskap inom gymnasiala teoretiska kurser

Hypotesen som tagits fram under workshops mm, utifrån den data om bl.a. antal elever fördelat på olika ämnen mm, den erfarenhet/expertis som funnits tillgänglig från arbetsmarknadsförvaltningen, är att egenregiskolorna bör fokusera på klassrums- och hybridundervisning, med anledning av särskilda styrkor hos de olika aktörerna. Det har konstaterats att externa aktörer har bredare erfarenhet från distansundervisning över landet, med större volymer och med mer anpassade tekniska lösningar än vad Stockholms stad har, och att de därför bedöms som bättre förberedda/mer erfarna av denna undervisningsform än egenregin.

Hypotesen/förslaget är att upphandla en aktör för klassrumsundervisning inom matematik och att egenregiskolorna tillhandahåller all klassrumsundervisning inom övriga naturvetenskapliga ämnen. Distansundervisning upphandlas helt från externa aktörer.

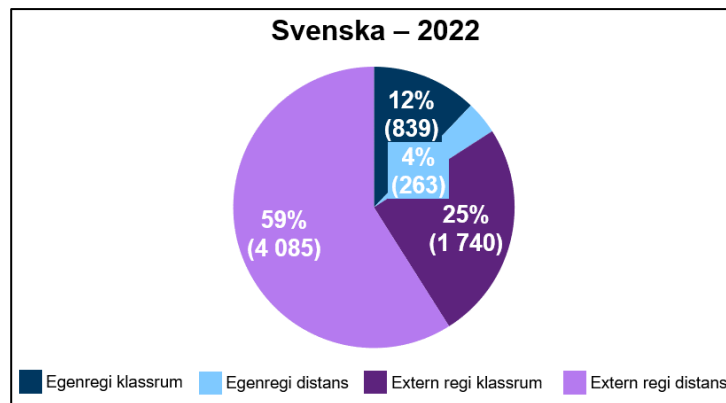
Förslaget skulle innebära att - enligt 2022 års kursdeltagare och fördelningar - andelen egenregi sjunker från 24% till 21%. Anledningen till att egenregins totala andel av kursdeltagare skulle sjunka är att antalet tillkommande klassrumsdeltagare är lägre jämfört med antalet distansdeltagare som lämnas till de upphandlade aktörerna. I prognosen är medräknat att en klassrumsaktör inom matematik upphandlas och att därmed inte alla klassrumsdeltagare tillfaller egenregin. Majoriteten av kursdeltagarna bedöms fortsatt studera på distans inom extern regi. Se Figur 24 för visualisering av regiforms- och studietypsfördelning.

Figur 24 Antal kursdeltagare inom gymnasiala teoretiska kurser inom ämneskluster naturvetenskap per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden

6.5.2 Ämneskluster svenska

Kurser inom svenska tillhandahålls idag av flera aktörer, både externt upphandlade aktörer och egenregiskolor. Inom egenregin sker både klassrums- och distansundervisning, 2022 skedde 76% av undervisning i klassrum inom egenregin. Hos externa leverantörer sker undervisningen både i klassrum och på distans, med en majoritet på distans. Svenska är ett av de ämnen som är centrala i förhållande till förvaltningens särskilda målgrupper. Marknadsfördelningen under 2022 sett till regi- och studietypsform visas i Figur 25.

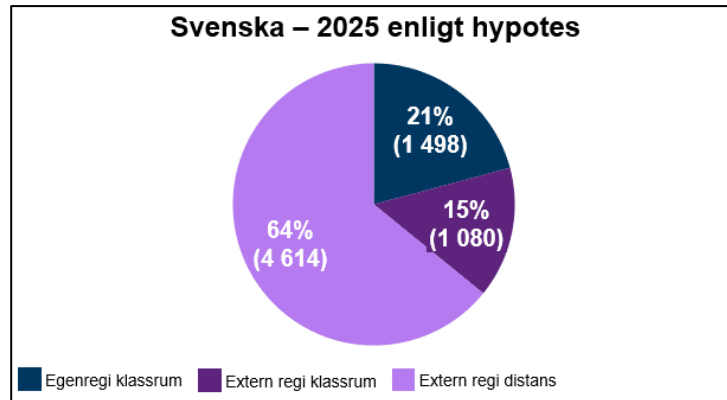

Figur 25 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom ämneskluster svenska inom gymnasiala teoretiska kurser

Det finns en osäkerhet i prognosen kring svenska, givet att det kan komma att bli ett något ökande tryck: undersköterska kommer bli en skyddad yrkestitel under år 2023 där svenska/sva kommer att krävas. Ökade språkrav förutsätts framåt även inom äldreomsorgen och för APL mm. Det pågår dialoger om ökade språkrav även inom andra områden. Om och hur detta påverkar vuxenutbildningen är dock svårt att sja om i dagsläget, men en beredskap för ökat inflöde är sannolikt klokt.

Hypotesen som tagits fram är att egenregiskolorna bör fokusera på klassrums- och hybridundervisning (se skäl i tidigare ämneskluster). Förslaget är att upphandla en aktör för klassrumsundervisning inom svenska som andraspråk. Egenregiskolorna föreslås bli enda aktören för klassrumsundervisning inom svenska. Distansundervisning upphandlas helt från externa aktörer.

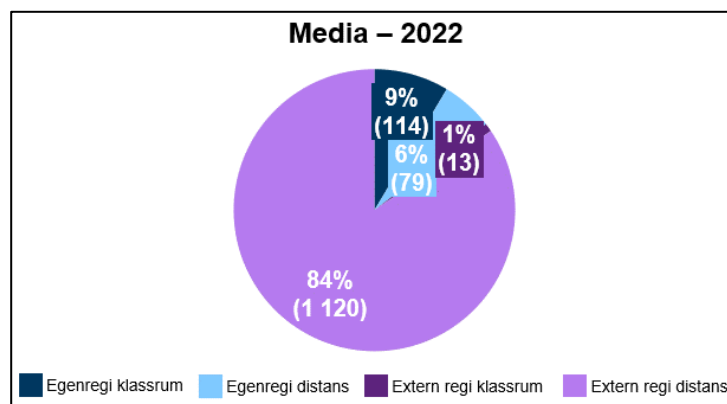
Förslaget innebär - enligt 2022 års kursdeltagare och fördelningar - att andelen egenregi ökar från 16% till 21%. Majoriteten av undervisningen hos de upphandlade aktörerna skulle enligt förslaget förbli inom distansundervisning. Se Figur 26 för visualisering av regiforms- och studietypsfördelning.

Figur 26 Antal kursdeltagare inom gymnasiala teoretiska kurser inom ämneskluster svenska per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden

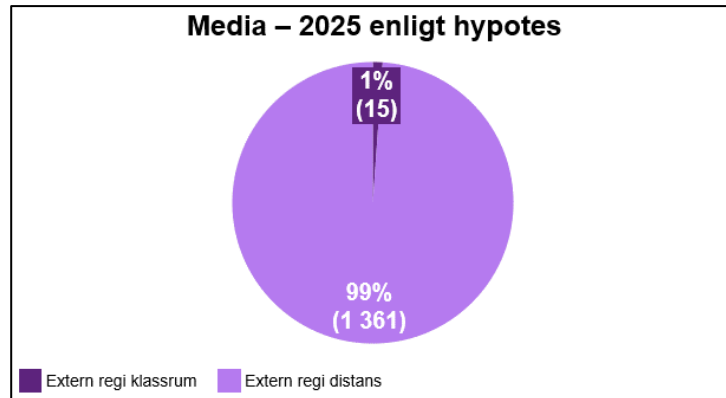
6.5.3 Ämnesområde media

Kurser inom media tillhandahålls idag av flera aktörer, både externt upphandlade aktörer och egenregiskolor. Inom egenregin sker en mix av undervisning i klassrum och distans. 2022 var fördelningen 59% klassrumsundervisning och 41% distansundervisning. Hos externa var majoriteten av undervisningen på distans. Marknadsfördelningen under 2022 sett till regi- och studietypsform visas i Figur 27.

Figur 27 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom ämneskluster media inom gymnasiala teoretiska kurser

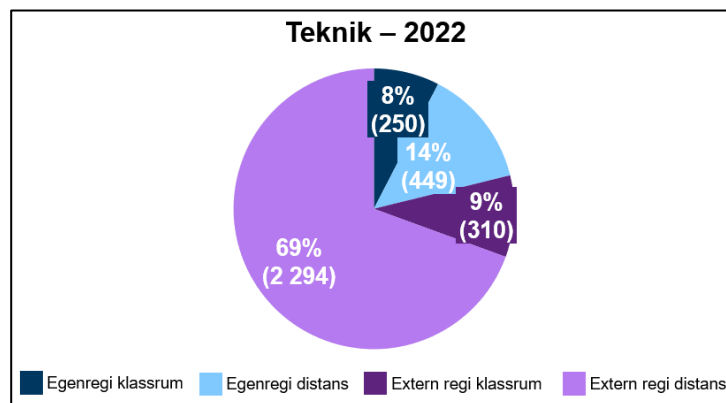
Hypotesen som tagits fram är att området bör upphandlas i sin helhet och att egenregin inte längre erbjuder utbildning inom ämnesklustret, baserat på kompetens, storlek, marknadsandel mm. Idag har externa anordnare 85% av de studerande och det finns en viss överkapacitet totalt sett, vilket skulle motivera en minskning av antalet aktörer. Se Figur 28 för visualisering av regiforms- och studietypsfördelning.

Figur 28 Antal kursdeltagare inom gymnasiala teoretiska kurser inom ämneskluster media per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden

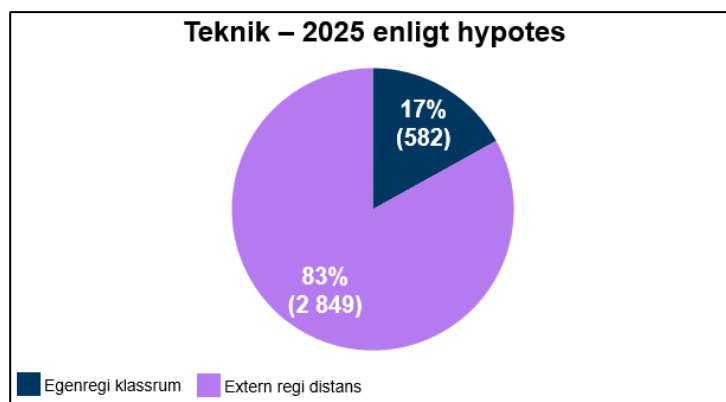
6.5.4 Ämneskluster teknik

Kurser inom teknik tillhandahålls idag av flera aktörer, både externt upphandlade aktörer och egenregiskolor. Inom egenregin sker en mix av undervisning i klassrum och distans. 2022 var fördelningen 3 % klassrumsundervisning och 64% distansundervisning. Hos upphandlade aktörer var majoriteten av undervisningen på distans. Marknadsfördelningen under 2022 års till regi- och studietypsform visas i Figur 29.

Figur 29 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom ämneskluster teknik inom gymnasiala teoretiska kurser

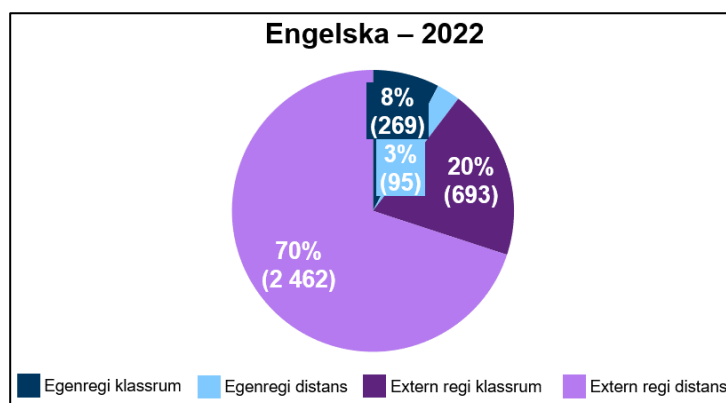
Hypotesen som tagits fram är att egenregin bör fokusera på klassrumsundervisning och all distansutbildning upphandlas av externa aktörer. Det skulle innebära att externa aktörers totala andel ökar från dagens 78% till 83%. Se Figur 30 för visualisering av regiforms- och studietypsfördelning.

Figur 30 Antal kursdeltagare inom gymnasiala teoretiska kurser inom ämneskluster teknik per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden

6.5.5 Ämneskluster engelska

Kurser inom engelska tillhandahålls idag av flera aktörer, både externt upphandlade aktörer och egenregiskolor. Inom egenregin sker en mix av undervisning i klassrum och distans. Under perioden 2018–2022 har klassrumsundervisning dominerat inom egenregin, 2022 utgjorde den 74% av all undervisning. Hos externt upphandlade aktörer var majoriteten av undervisningen på distans, cirka 78% av all undervisning hos externa aktörer skedde på distans. Marknadsfördelningen under 2022 sett till regi- och studietypsform visas i Figur 31.

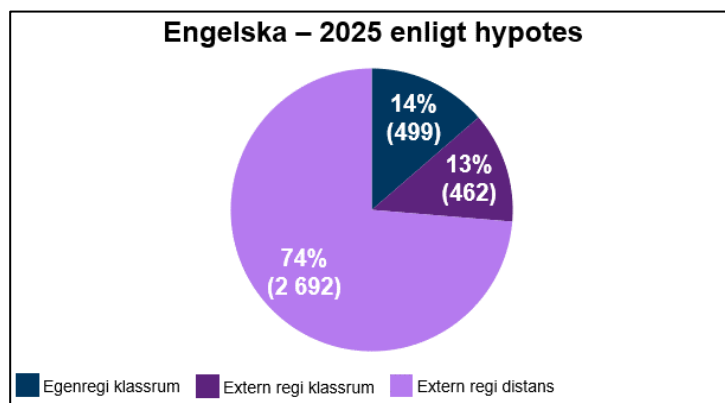

Figur 31 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom ämneskluster engelska inom gymnasiala teoretiska kurser

Hypotesen som tagits fram är att egenregiskolorna bör fokusera på klassrums- och hybridundervisning och att distansundervisning upphandlas av externa aktörer, givet aktörernas erfarenhet, kompetens och fokus. En aktör inom klassrumsundervisning föreslås upphandlas för att möta de studerandes behov av geografisk spridning av skolor och närhet till sin boende- och arbetssituation.

Detta förslag skulle möjliggöra för egenregin att fokusera på de särskilda målgrupper som finns kopplade till engelska samtidigt som man minskar risken för inställda kursstarter med ett färre antal aktörer. Detta hade enligt 2022 års kursdeltagare och fördelningar betytt att andelen egenregi ökat från cirka 10% till 14%. För upphandlade aktörer skulle förslaget innebära en ökad andel kursdeltagare inom

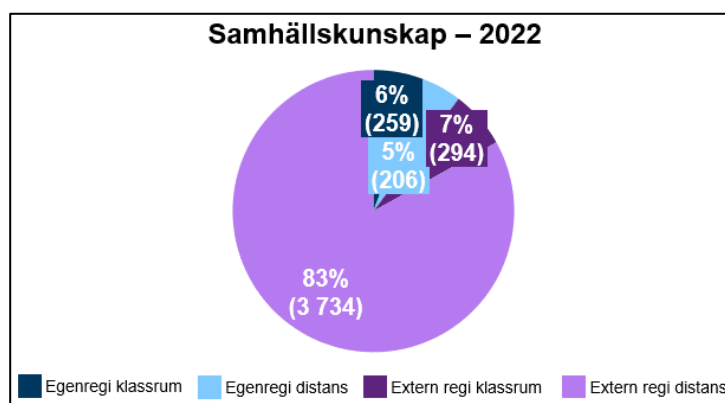
distansundervisning medan klassrumsundervisnings minskas. Se Figur 32 för visualisering av regiforms- och studietypsfördelning.

Figur 32 Antal kursdeltagare inom gymnasiala teoretiska kurser inom ämneskluster engelska per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden

6.5.6 Ämnesområde samhällskunskap

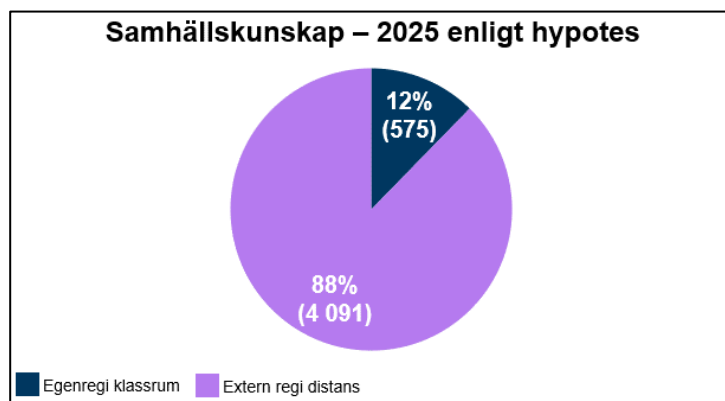
Kurser inom området samhällskunskap tillhandahålls idag av flera aktörer, både externt upphandlade aktörer och egenregiskolor. Inom egenregin sker en mix av undervisning i klassrum och distans. Majoriteten av undervisningen har under perioden 2018–2022 skett i klassrum, dock har fördelningen under 2021–2022 varit nästintill jämnt fördelad mellan studietyperna. Hos externa aktörer sker majoriteten av undervisningen på distans. Marknadsfördelningen under 2022 sett till regi- och studietypsform visas i Figur 33.

Figur 33 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom ämneskluster samhällskunskap inom gymnasiala teoretiska kurser

Hypotesen som tagits fram är att egenregiskolorna bör fokusera på klassrums- och hybridundervisning och att distansundervisning ska upphandlas av externa aktörer. Förslaget skulle möjliggöra egenregin att fokusera särskilt på de särskilda målgrupper som finns kopplade till samhällsorienterande kurser och minska riskerna för inställda kursstarter genom färre aktörer. Detta hade enligt 2022 års kursdeltagare och fördelningar betytt att andelen egenregi ökat från cirka 10% till 12%. Andelen för externa aktörer hade med förslaget minskat från 90% till cirka 88% och uteslutande

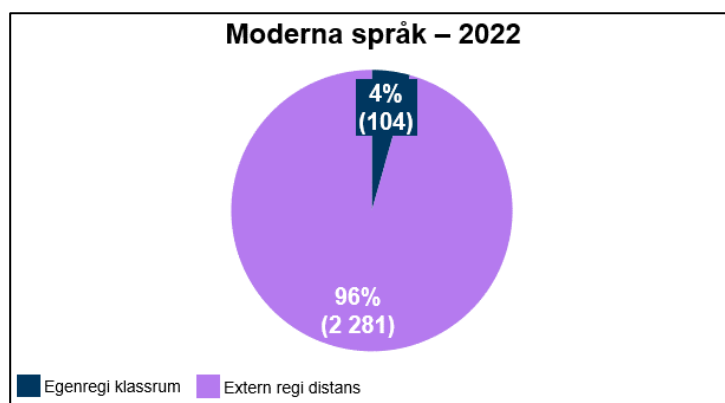
innefattat distansundervisning. Se Figur 34 för visualisering av regiforms- och studietypsfördelning.

Figur 34 Antal kursdeltagare inom gymnasiala teoretiska kurser inom ämneskluster samhällsorientering per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden

6.5.7 Ämneskluster moderna språk

Kurser inom moderna språk tillhandahålls idag av flera aktörer, både externt upphandlade aktörer och egenregiskolor. Andelen egenregi har under perioden 2018–2022 minskat från 18% till 4%, inom egenregin sker endast klassrumsundervisning. Hos externa leverantörer sker idag enbart distansundervisning. Marknadsfördelningen under 2022 sett till regi- och studietypsform visas i Figur 35.

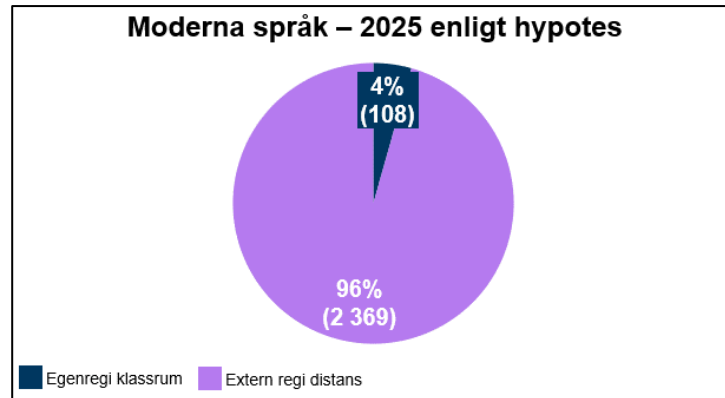

Figur 35 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom ämneskluster moderna språk inom gymnasiala teoretiska kurser

Hypotesen som tagits fram är att egenregiskolorna bör fortsätta att fokusera på klassrumsundervisning och att distansundervisning ska upphandlas av externa aktörer.

En liten del av eleverna studerar moderna språk i klassrum, de flesta väljer andra studieformer. Egenregin föreslås erbjuda klassrumsundervisning i de språk som hittills haft större elevgrupper och klassrum, dvs. spanska och franska.

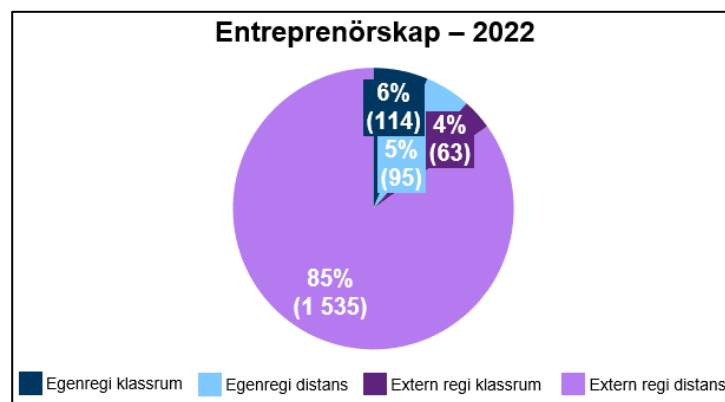
Förslag finns om att varje upphandlad aktör ska kunna erbjuda minsta 2 språk, för att ge eleverna mer än ett val på samma skola och för att undvika allt för många aktörer med ett mycket litet utbud. Se Figur 36 för visualisering av regiforms- och studietypsfördelning.

Figur 36 Antal kursdeltagare inom gymnasiala teoretiska kurser inom ämneskluster moderna språk per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden

6.5.8 Ämneskluster entreprenörskap

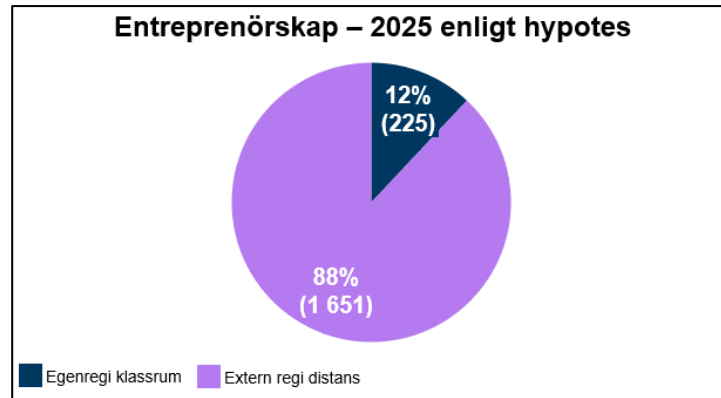
Kurser inom entreprenörskap tillhandahålls idag av flera aktörer, både externt upphandlade aktörer och egenregiskolor. Andelen egenregi har under perioden 2018–2022 minskat från 23% till cirka 12%. Hos externt upphandlade anordnare sker majoriteten av undervisning på distans. Marknadsfördelningen under 2022 sett till regi- och studietypsform visas i Figur 37.

Figur 37 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom ämneskluster Entreprenörskap inom gymnasiala teoretiska kurser

Hypotesen som tagits fram är att kurserna inom detta ämneskluster bör upphandlas i respektive yrkesutbildning och erbjudas som enskilda kurser däri. Det finns en överlappning ämnesmässigt mellan kurser inom entreprenörskap och yrkesutbildning inom handel och administration. Genom att flytta kurserna till ett och samma område skapas en ökad enhetlighet och enklare val för eleverna. Se Figur 38 för visualisering av regiforms- och studietypsfördelning.

Figur 38 Antal kursdeltagare inom gymnasiala teoretiska kurser inom ämneskluster entreprenörskap per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden

6.6 Yrkesutbildning

De olika yrkesutbildningar som erbjuds har analyserats var för sig, däremot är det inte alla som enligt hypotes föreslås förändras. Därför kommer vissa yrkesutbildningar att beskrivas gemensamt.

6.6.1 El och energi, VVS & industriteknik

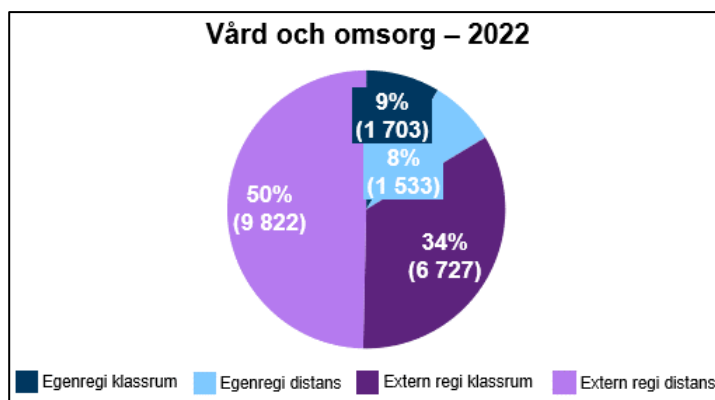
Utbildning inom el och energi, VVS och industriteknik har under tidigare upphandling upphandlats i sin helhet. Hypotesen är att inte förändra området alls, utan att fortsätta enligt nuvarande modell. Det är resurs- och investeringstunga utbildningar som kräver långsiktighet kring lokaler mm. Och det bedöms inte finnas skäl för att förändra en idag väl fungerande lösning.

6.6.2 Restaurang samt fordon och transport

Utbildning inom restaurang samt - och transport har tidigare erbjudits via Stockholms stads gymnasieskolor (sk. intraprenad). Upplägget har fungerat väl och hypotesen är att även under kommande period erbjuda utbildning på samma sätt, dvs. via Stockholms stads gymnasieskolor - givet att utbildningsförvaltningen är fortsatt intresserade. Arbetsmarknadsförvaltningen för dialog med utbildningsförvaltningen avseende detta.

6.6.3 Vård och omsorg

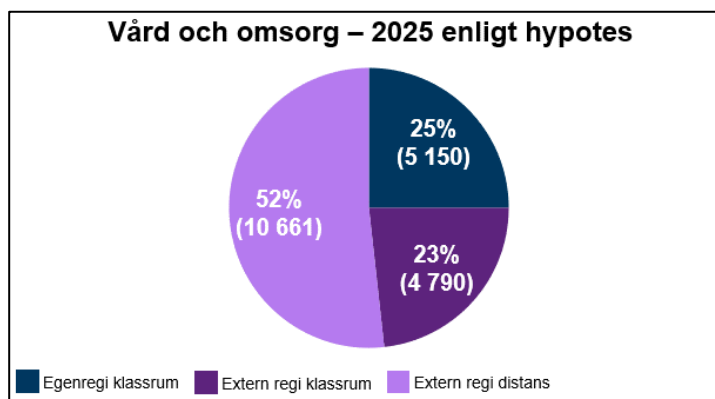
Utbildning inom vård- och omsorg tillhandahålls idag av flera aktörer, både externt upphandlade aktörer och egenregiskolor. Under perioden 2018–2021 sjönk andelen klassrumsundervisning inom egenregin från 79% till 50% för att under 2022 öka till 53%. Hos externt upphandlade aktörer skedde majoriteten av undervisningen på distans. Marknadsfördelningen under 2022 sett till regi- och studietypsform visas i Figur 39.

Figur 39 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom Vård och omsorg

Utbildning inom vård och omsorg såg en kraftig ökning av antal kursdeltagare mellan 2022 och 2021 (cirka 30%). Trots ökning av antal kursdeltagare finns det en överkapacitet av utbildningsplatser /överetablering och hypotesen är att ett färre antal aktörer bör tillhandahålla utbildning inom området framåt. Om antalet aktörer totalt sett minskas är bedömningen att andelen egenregi ökar till följd av detta. Det finns en koppling mellan egenregins särskilda målgrupper och utbildningsområdet vilket särskilt bör tillvaratas.

Givet prognoser och hypoteser beskrivna tidigare i rapporten innebär förslaget en potentiell ökning om cirka 1800 kursdeltagare per år inom egenregin. Egenregin bedöms enligt förslaget i så fall gå från 2022 års andel om 16% till 25%. En ökning av andelen egenregi samt en fokusering på klassrumsundervisning medför att total andel kursdeltagare hos upphandlade aktörer minskar, däremot ökar antalet kursdeltagare inom distansundervisning hos dessa aktörer enligt förslaget. Se Figur 40 för visualisering av regiforms- och studietypsfördelning.

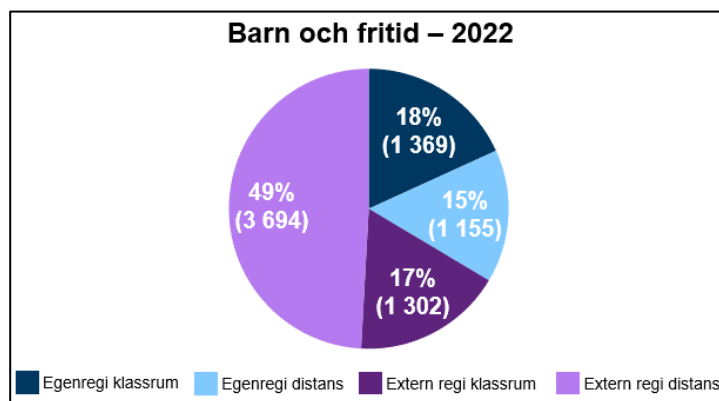

Figur 40 Antal kursdeltagare inom vård och omsorg per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden

Barn- och fritid

Utbildning inom barn- och fritid tillhandahålls idag av flera aktörer, både externt upphandlade aktörer och egenregiskolor. Inom egenregin har fördelningen mellan klassrums- och distansundervisning varit relativt jämnt fördelad de senaste åren. 2022 studerade 54% av eleverna i klassrum inom egenregin. Hos externt upphandlade aktörer sker majoritet av undervisningen på distans, cirka 74% av all undervisning inom

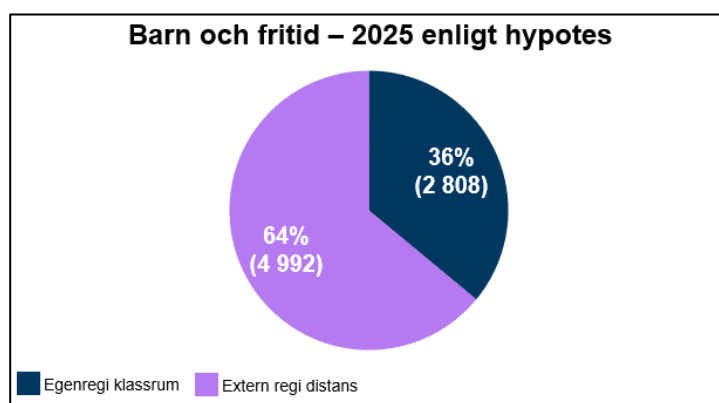
extern regi. Marknadsfördelningen under 2022 sett till regi- och studietypsform visas i Figur 41.

Figur 41 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom Barn och fritid

Det finns en överkapacitet/överretablering av utbildningsaktörer inom barn- och fritid som gör att hypotesen är att ett färre antal aktörer bör tillhandahålla undervisning inom området framåt. Stockholms stads uppdrag om kompetensförsörjning samt kopplingen till särskilda målgrupper gör att en ökad andel egenregi med fokus på klassrumsundervisning skulle vara logisk, och medverka till att kunna säkerställa att uppdragen i sin helhet levereras stabilt och långsiktigt.

Givet prognoser och hypoteser beskrivna tidigare i rapporten innebär förslaget en ökning om cirka 300 kursdeltagare per år inom egenregin. Givet egenregins fokus på klassrumsundervisning bedöms andelen egenregi öka från 34% till cirka 36%. Analys och bedömning av om en extern aktör med klassrumsundervisning krävs för att möta behoven behövs dock. Analysens utfall kommer bero på egenregins bedömda kapacitet i form av lärare och klassrum inom området. Se Figur 42 för visualisering av regiforms- och studietypsfördelning.

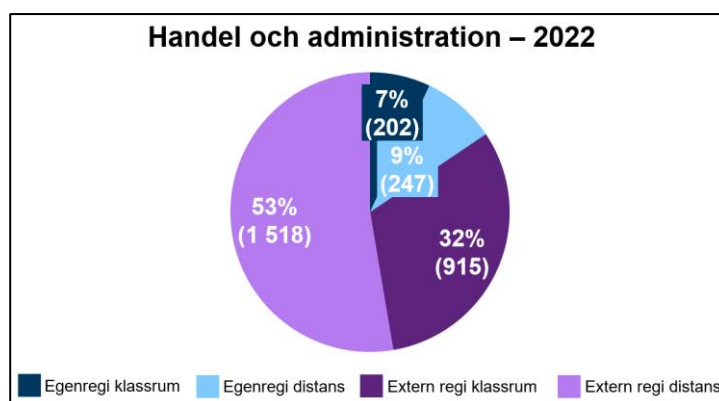

Figur 42 Antal kursdeltagare inom Barn och fritid per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden

Handel- och administration

Utbildning inom handel- och administration tillhandahålls idag av flera aktörer, både externt upphandlade aktörer och egenregiskolor. Sedan 2019 har andelen

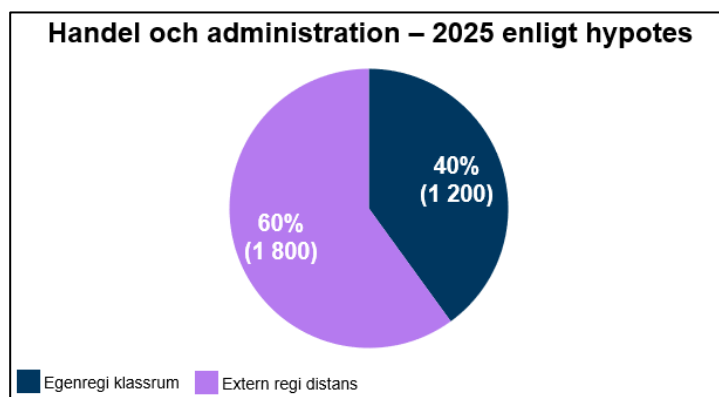
klassrumsundervisning haft en nedåtgående trend inom egenregin, 2022 är majoriteten distansundervisning, cirka 55%. Hos externt upphandlade aktörer skedde majoriteten av undervisning på distans, cirka 62% av total undervisning inom extern regi. Marknadsfördelningen under 2022 sett till regi- och studietypsform visas i Figur 43.

Figur 43 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom Handel och administration

Idag finns två upphandlade aktörer för detta område, och egenregin tillhandahåller endast kombinationsutbildning. Det finns en koppling till särskilda målgrupper då handel- och administration bedöms utgöra en möjlig väg in i arbetslivet för individer som står långt från arbetsmarknaden.

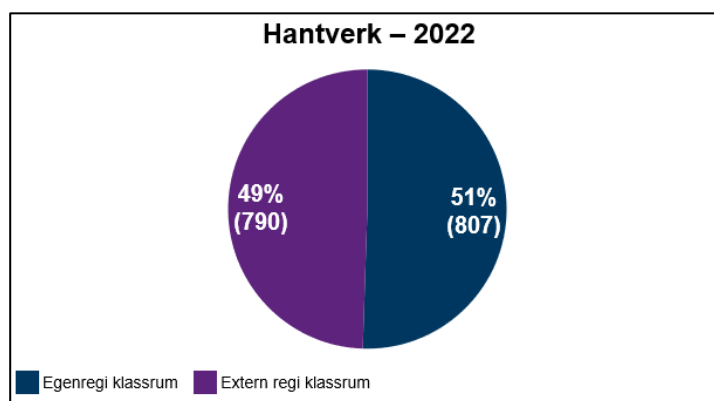
Givet prognoser och hypoteser beskrivna tidigare i rapporten innebär förslaget en minskning av antalet aktörer vilket skulle ge en ökning om cirka 700 kursdeltagare per år inom egenregin. Egenregin bedöms enligt ett sådant förslag gå från 2022 års andel om 16% till 40%. En ökning av andel egenregi medför att extern regi sjunker från cirka 84% till 60% totalt, antalet kursdeltagare på distans bedöms dock att öka med cirka 300 kursdeltagare under 2025. Diskussion och analys huruvida egenregins klassrumsundervisning eventuellt ska kompletteras med klassrumsundervisning även från en upphandlad aktör behövs. Analysens utfall kommer bero på egenregins bedömda kapacitet i form av lärare och klassrum inom området. Se Figur 44 för visualisering av regiforms- och studietypsfördelning.

Figur 44 Antal kursdeltagare inom handel och administration per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden

6.6.4 Hantverk

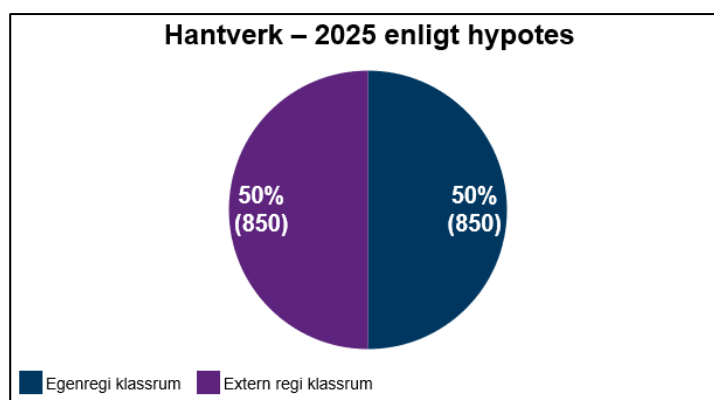
Utbildning inom hantverk tillhandahålls idag av flera aktörer, både externt upphandlade aktörer och egenregiskolor via en av stadens gymnasieskolor. Andelen egenregi har varierat mellan 40–50% under perioden 2018–2022. De elever som studerat inom egenregin har enbart studerat i klassrum, detsamma gäller de som studerat hos upphandlade aktörer. Marknadsfördelningen under 2022 sett till regi- och studietypsform visas i Figur 45.

Figur 45 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom Hantverk

Det finns en överkapacitet/överetablering inom frisörutbildning som gör att hypotesen är att ett något färre antal aktörer ska tillhandahålla undervisning inom detta område framåt. Under nuvarande avtalsperiod har en upphandlad aktör brutit avtalet i förtid till följd av det låga antalet elever sett till antal tillgängliga utbildningsplatser.

Givet prognoser och hypoteser beskrivna tidigare i rapporten innebär förslaget att antalet kursdeltagare inom egenregin på 2022 års nivåer, skulle bli cirka 850 kursdeltagare, även 2025. Även antalet kursdeltagare inom den externa regin förblir i linje med 2022, cirka 850 kursdeltagare under 2025. Se Figur 46 för visualisering av regiforms- och studietypsfördelning.

Figur 46 Antal kursdeltagare inom hantverk per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden

6.6.5 Naturbruk

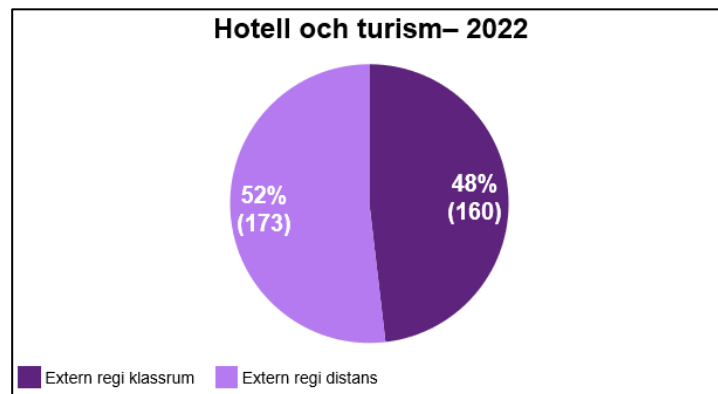
Utbildning inom Naturbruk tillhandahålls enkom genom sk. interkommunal lösning, dvs. elever erbjuds utbildning genom en annan kommun. Under perioden 2018–2022 har staden haft elever endast under två av åren, 2018 och 2021.

Antalet kursdeltagare är få, enbart tre hittills under 2022. Hypotesen är att upphandla området, alternativt att fortsätta skicka eleverna till annan kommun som tillhandahåller utbildningen.

Givet det låga antalet kursdeltagare prognostiseras antalet kursdeltagare till noll mellan 2023–2025. Men då antalet kursdeltagare tidigare år varit så pass litet försämras möjligheten att prognostisera avsevärt.

6.6.6 Hotell- och turism

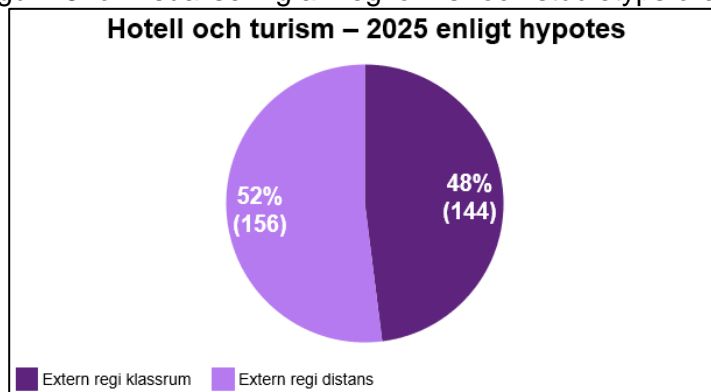
Utbildning inom hotell- och turism tillhandahålls idag endast av externt upphandlade aktörer. Cirka hälften av kursdeltagarna studerar på distans och andra hälften i klassrum. Marknadsfördelningen under 2022 sett till regi- och studietypsform visas i Figur 47.

Figur 47 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom Hotell och turism

Hypotesen är att antingen erbjuda utbildning via Stockholms stads gymnasieskolor - givet att utbildningsförvaltningen visar fortsatt intresse för detta – alternativt upphandla likt 2019.

Se Figur 48 för visualisering av regiforms- och studietypsfördelning.

Figur 48 Antal kursdeltagare inom hotell och turism per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden

6.7 Kombinationsutbildningar

I volymprognosavsnittet är kombinationsutbildningarna inbakade i respektive ordinarie utbildningsområde. Det gör att specifika volymprognoser för respektive kombinationsutbildning inte finns och därmed inte heller numerisk analys av regiformsförändringar inom kombinationsutbildningarna. Kombinationsutbildningar är ett exempel på de områden som har en tydlig koppling till de särskilda målgrupper som förvaltningen/staden har att arbeta med. För att möta deras behov och säkerställa att dessa grupper fångas in och också tar sig igenom en kombinationsutbildning är bedömningen att det kräver extra mycket kontinuitet, förmåga att anpassa, tänka nytt/utveckla och agera flexibelt. Det bedöms vara något mindre komplext att skapa denna sammanhållning om man kan jobba med en sammanhållen aktör. Nedan följer hypoteser för respektive kombinationsutbildning:

- **Undersköterska:** inga aktörer upphandlas men däremot lämnas option om att kunna avropa denna typ av utbildning från aktörer inom yrkesutbildning vård- och omsorg. Egenregin erbjuder utbildningsplatser och nyttjar option vid behov. Skälet är att kombinationsutbildning undersköterska är ett område som kräver långsiktighet pga. hög komplexitet, och där skyddad yrkestitel som inträder 2023 kan komma att innebära förändringar i utbildningen. Området har behov av att vara anpassningsbart till behov för särskilda målgrupper.
- **Kock och köksbiträde:** inga förändringar, fortsätter via nuvarande utbildningsanordnare via en av stadens gymnasieskolor. Skälet är att det är ett relativt litet antal elever samt det fungerar väl med nuvarande aktör.
- **Hotell- och turism:** dialog med utbildningsförvaltningen gällande intresse att erbjuda kombinationsutbildning inom hotell och turism via dem. Om de inte är intresserade upphandlas området förslagsvis via en extern aktör (finns ej i egenregi).
- **Fordon- och transport:** inga förändringar, inga aktörer upphandlas utan utbildningsplatser erbjuds fortsatt inom en av stadens gymnasieskolor.
- **Handel:** förblir enligt förslaget inom egenregin. Skälet är att det är ett relativt litet antal elever. Vidare är handel en viktig kombinationsutbildning som når

kortutbildade och är lämplig ingång för flera särskilda målgrupper. Den uppsökande verksamheten kan med fördel utvecklas i syfte att nå fler elever.

- **Barnskötare:** inga aktörer upphandlas – fortsätter bedrivs inom egenregi. Skälet är att det är ett relativt litet antal kursdeltagare.

Det ska särskilt noteras att dels nya kombinationsutbildningar bör finnas som option inom de yrkesområden som upphandlas hos externa leverantörer, och dels att de ovan angivna kombinationsutbildningarna inte är en uttömmande uppräkningslista av kombinationsutbildningar framåt, utan en bild av nuläget. Förhoppningen framåt är att utöka antalet kombinationsutbildningar och särskilt mot de mer tekniskt inriktade yrkesområdena.

7 Upphandlingsformer och avtalstider

Det finns flera saker att beakta när en offentlig aktör ska upphandla verksamhet. Man bör beakta aspekter som berör kvalitet, kostnad (besparing), flexibilitet, hur kritisk tjänsten är för kärnverksamheten, genomförbarhet och tillgång till specialistkompetenser/ledande lösningar. I detta område är alla dessa faktorer relevanta, men till det ska också läggas frågan om att dimensionera rätt för att skapa så hög kontinuitet och så få avbrott som möjligt, tillika att skapa övergripande effektivitet för skattemedel.

Förenklat kan sägas att det finns några tydliga alternativ när tjänster ska erbjudas kommuninvånare. De olika alternativen är:

Egenregi: kommunen själva producerar tjänsten helt eller delvis.

Upphandling: tjänsten upphandlas med stöd av lagen om offentlig upphandling (LOU).

Upphandling med öppet avtalssystem: tjänsten upphandlas med stöd LOU med ett öppet avtalssystem, innebärandes att den upphandlade organisationen är fri att själv utforma varje upphandling utifrån de specifika omständigheterna.

Auktorisationssystem: aktörer som uppfyller ett antal kvalifikationer tillåts tillhandahålla tjänsten.

Upphandling med öppet avtalssystem bedöms ha vissa likheter med auktorisationssystem givet att flera aktörer kan ansluta sig under avtalstiden och att avtalstiden kan vara mycket längre än vad som annars är fallet.

Vad gäller auktorisationssystem innebär de att de utbildningsanordnare som önskar utföra vuxenutbildning för arbetsmarknadsförvaltningen ansöker om att bli auktoriserad utbildningsanordnare. När utbildningsanordnare uppfyller kraven som förvaltningen ställt upp för auktorisation kan de löpande ansluta sig till ett auktorisationssystem. Sådana avtal anses inte utgöra "kontrakt" och omfattas därför inte av upphandlingsskyldighet enligt LOU. En av fördelarna med denna modell har bedömts vara stor valfrihet och att den gynnar en god/fri konkurrens. Ett auktorisationssystem för vuxenutbildning i Stockholm bedöms av förvaltningen troligen skapa ett mycket stort intresse på marknaden och därmed ett enormt antal aktörer. Stockholm är landets största kommun, med flest elever och således en mycket attraktiv plats att verka på. Givet vad som tidigare nämnts om många aktörer som tävlar om en begränsad grupp studerande (bla. avseende avbrott, kontinuitet mm) bedöms en auktorisation kunna

skapa stora utmaningar både för de studerande men också ur ett uppföljningsperspektiv för staden – givet den bedömda omfattningen.

Nämnas bör också att vid föregående upphandling av vuxenutbildning så konstaterade Stockholm stads juridiska enhet att auktorisation inte är en lagreglerad modell, dvs. den saknar uttalat lagstöd, även om den används av flera kommuner i landet.

Majoriteten av Sveriges kommuner använder sig av upphandling med stöd av LOU för att konkurrensutsätta och teckna avtal med utbildningsanordnare avseende vuxenutbildning. Till exempel Täby kommun (som ingår i samarbetet norrort Stockholm där nio kommuner ingår), Falu kommun och Nacka kommun har auktorisationssystem.

Givet att Stockholm stad tidigare noterat att auktorisation inte explicit omnämns i lagstiftningen, i kombination med att arbetsmarknadsförvaltningen har sett utmaningar med för många aktörer, bl.a. utifrån ett studerandeperspektiv (inställda kursstarter pga. för få elever per klass) och svårigheter med lönsamhet och stabilitet för de aktörer som ska dela på en begränsad grupp studerande - är bedömningen att auktorisation inte är ett fullgott alternativ.

Traditionell upphandling med stöd av LOU innebär ett förfarande där alla leverantörer får lämna anbud. Upphandlande myndighet kontrollerar att de sökande uppfyller de krav som ställts och prövar sen vilket anbud som är det mest ekonomiskt fördelaktiga. LOU ger staden möjlighet att kravställa, och göra urval utifrån uppställda kriterier, och att kunna följa upp mot dessa löpande. Vidare ger det staden en tidsram att förhålla sig till, som kan sättas så att långsiktighet och kontinuitet främjas, utan att för den del stänga ute möjlighet för nya aktörer och nytänkande efter viss rimlig tid (då avtalsperioden går ut). Med detta sagt skall ändå noteras att det är mycket utmanande att kravställa komplexa tjänster fullgott, och som en konsekvens av detta, även att följa upp kvaliteten på det kravställda.

Det kan vara svårt att på ett rättvisande sätt skriva ner alla krav och behov som är relaterat till vuxenutbildning i ett upphandlingsdokument. I fallet med vuxenutbildning finns behov av att kunna anpassa kraven efter olika behov och grupper, och att kunna justera beroende på erfarenhet eller händelse i omvärlden. Det har först ett resonemang under arbetets gång med svårigheterna att kravställa rätt, risker att betala för tjänster som sedan inte behövs eller leverera. Vissa områden har bedömts som extra komplexa och därmed eventuellt lämpliga att bedriva på sådant sätt att de enklare kan styras och anpassas flexibelt. Resonemangen har fokuserat på möjligheten till enklare, mer effektiva och kostnadseffektiva sätt att styra och ställa om insatser och resurser dit där de behövs. Generellt sett har kvalitetsaspekter inte bedömts ha koppling till specifik regiform.

För de områden som ska upphandlas bedöms det fortsatt vara klokt att dela upp upphandlingen i olika upphandlingsdelar/avtalsområden, givet att kraven och behoven kommer skilja sig åt, likväl som förutsättningarna, marknaden och investeringskraven.

Nedan sammanfattas de förslag som arbetats fram under uppdraget:

OMRÅDE	UPPHANDLINGSFORM	ANTAL	SKÄL	UTRED
SFI 1	UPPHANDLAS EJ	1 (egen)	Få elever, stora krav, koppling särskilda målgrupper, kontinuitet viktigt, egenregin har resurserna.	
SFI 2	LOU, ca 4 år	2-3	Många elever. Koppling till kombinationer. Kräver viss begränsning av aktörer för stabil situation.	Ska alla aktörer erbjuda hybrid?
SFI 3	LOU, ca 4 år	2-3	Egenregin ensam på intensivsvenska.	Ska alla aktörer erbjuda hybrid?
GRUNDLÄGGANDE	SVA = LOU, ca 4 år ÖVRIGT UPPHANDLAS EV EJ - MEN BEHÖVER UTREDAS	2-3	SVA har underlag för flera aktörer, resterande del mycket liten. Koppling särskilda målgrupper, kontinuitet viktigt, egenregin har resurserna. Men även kopplingen till målgruppen inom studieväg 2 bör beaktas.	All matte klassrum till egenregin? Utred vad som ska upphandlas
TEORETISKA KURSER (GY)	LOU, ca 4 år	3-5	Inte upphandla vissa områden, där egenregin ska bli experter. Smalna av och fördjupa vissa områden, och mindre konkurrensutsatt i de delarna. Egenregin avstår renodlad distans	Se över tematiska ämnesblocken – vad ska ligga på egenregin respektive extern regi? All matte klassrum till egenregin?
YRKE BARN- OCH FRITID	LOU, ca 4 år Kombinationerna upphandlas inte, de stannar i egenregin	2	Kombinationerna har starka kopplingar till egenregins särskilda målgrupper	

YRKE VÅRD- OCH OMSORG	LOU , ca 4 år Kombinationerna upphandlas inte, de stannar i egenregin	2-3	Kombinationerna har starka kopplingar till egenregins särskilda målgrupper
YRKE HANTVERK	LOU	1-2	.
YRKE VVS	Görs inom byggupphandlingen, LOU "med avtalssystem" – här med längre löptider		Relativt få elever, bristyrke, mycket investeringstung utbildning som kräver långsiktighet och stabil elevbas
YRKE INDUSTRITEKNIK	Görs inom byggupphandlingen, LOU "med avtalssystem" – här med längre löptider		Få elever, bristyrke, mycket investeringstung utbildning som kräver långsiktighet och stabil elevbas
YRKE EL OCH ENERGI	Lägg ev. inom byggupphandlingen, LOU "med avtalssystem" – här med längre löptider		Investeringstung utbildning som kräver långsiktighet och stabil elevbas
YRKE HANDEL OCH ADMINISTRATION	LOU , ca 4 år	1-2	
YRKE HOTELL OCH TURISM	INTRAPRENAD , löpande årligen eller LOU		Få elever.
YRKE NATURBRUK	LOU / IK		Få elever.
YRKE FORDON OCH TRANSPORT	INTRAPRENAD , löpande årligen		Få elever. investeringstung verksamhet. Finns redan i Stockholms stads regi
YRKE RESTAURANG	INTRAPRENAD , löpande årligen		Få elever. investeringstung verksamhet. Finns redan i Stockholms stads regi

8 Frågor för vidare utredning

Under arbetet i detta uppdrag har ett antal frågor identifierat där det bedömts önskvärt med ytterligare utredningar eller fördjupningar. De räknas upp nedan:

- Analys av egenregins förutsättningar att axla en större roll inom systemet framåt, bl.a. avseende personella- och lokalmässiga resurser, flexibilitet vid förändringar i söktryck, likväl som tillgänglighet/arbetstider, fördelning och tillgängliggörande av kursstarter, behov av investeringar i IT- och lärplattformar, ev. kompetensutveckling inom hybridformer av undervisning mm
- Utredda konsekvensen av att distansundervisning upphandlas i sin helhet
- Bedömning av vägval för grundläggande, vad ska upphandlas och varför
- Huruvida egenregin bör vara ensam aktör på klassrumsundervisning inom ett antal utpekade områden, eller om någon ytterligare aktör ska upphandlas
- Ersättningsnivåer och priser.
- Ekonomisk analys av effekter bl.a. budgetmässigt av föreslagna förändringar.
- Analys om vissa idag erbjudna områden/kurser, studietyper eller dylikt bör utgå ur egenregins erbjudande i samband med eventuellt utökat ansvar på marknaden totalt sett, med för- och nackdelar samt effekter.
- Bedömning av kravnivåer för respektive avtalsområde, såsom ex. antal rektorer mm.
- Analys ur ett studerandeperspektiv kring tillgång till utbud av kurser, tillgänglighet, flexibilitet osv vid en förändring av antalet aktörer samt nya former av undervisning
- Analys kring nya former av undervisning så som fjärr- och hybridundervisning. Vad ska upphandlas och vad ska ges inom egen regi samt kopplat till olika behov inom olika utbildningar.

9 Genomförandeplan

Antaget en planerad upphandlingsstart 1 juli 2024 krävs det att upphandlingsunderlaget är färdigskrivet i augusti 2023 för att lämna utrymme för underlaget att utvärderas innan upphandling påbörjas. Givet denna tidsgräns behöver vissa aktiviteter och fördjupningar som nämnts i denna rapport färdigställas dessförinnan.

De aktiviteter (aggregerad nivå, ej uttömmande) som behöver genomföras är:

- 1 Starta i en analys av egenregins förmåga att hantera de föreslagna förändringarna. Skulle bedömningen vara att det inte finns förutsättningar att hantera krav på flexibilitet, kursstarter året om, kapacitet avseende lokaler och personal mm så behöver analyserna delvis göras om, utifrån hur förslag och hypoteser formulerats i denna rapport. En sådan analys av egenregins förutsättningar bör inkludera dialoger med de fackliga företrädarna, för att säkerställa att en förändring är förankrad, förklarad och praktiskt genomförbar. Aktiviteten bör startas senast vid årsskiftet 2022/23.
- 2 Bedömning av förändringar på ersättningsnivåer och eventuell ersättningsmodell. Det står klart att viss justering behöver göras, och det är centralt att få klarhet i dessa för att sedan i nästa steg kunna bedöma den total

påverkan på budget. Aktiviteten bör starta relativt omgående, och inte vara klar senare än i slutet av Q1 2023 eller början av Q2 2023.

- 3 Ekonomisk bedömning av hur förändringar påverkar arbetsmarknadsförvaltningens totala budget. Både justeringar i antal upphandlade aktörer, antal studerande, egenregins roll och ersättningsmodell får påverkan på budget. Det är avgörande att den totala situationen kan bedömas och beräknas för säkerställa att rätt ekonomiskt utrymme. Denna aktivitet kommer sannolikt behöva ske i en iterativ process och kan bedömas stegvis. Aktiviteten bör påbörjas så att den kan vara klar under mitten av Q2 2023.
- 4 Detaljera kravställningen, arbeta fram upphandlingsunderlag, stämma av med andra enheter inkl. juridiska enheten, föra dialog med anordnare mm. Aktiviteten kan om möjligt startas parallellt och områden som inte kommer omfattas av större förändringar kan ta sin utgångspunkt i tidigare underlag som justeras i dialog med intern och extern expertis. Underlaget bör optimalt sett stå klart i augusti 2023 för att garantera en upphandlingsstart i tid.

10 Sammanfattade slutsatser och rekommendationer

Vi har sett minskande antal elever till vuxenutbildningen senare år, och ett kraftigt skifte i utbildningsform till följd av covid-pandemin. I de scenarier som arbetades fram avseende volymer fanns tre nivåer, låg, medel och hög – alla baserade på hur det sett ut historiskt, kombinerat den omvärldsdata som ger indikationer för framtiden. Ovanligt osäker omvärldssituation både vad avser konjunktur, krig mm har gjort att medelalternativet bedömdes som mest rimligt att utgå ifrån vid skattning av framtida elevantal per område. Med detta konstaterande bör noteras att det osäkra läget gör att inget helt kan sägas med säkerhet.

Oaktat detta har ett antal analyser, dialoger och bedömningar gjorts som genererat förslag/rekommendationer framåt, med dessa osäkerheter noterade. Dessa framlagda förslag ändrar till viss del läget för egenregin, som – om förslagen leder till beslut – kommer ge egenregin en mer framträdande roll på marknaden än under förra upphandlingsperioden. Syftet med det är bl.a. att säkerställa en god hushållning med skattemedel och skapa en ökad stabilitet för eleverna. Förslagen förutsätter att egenregin bedöms besitta kapacitet och förmågor att hantera ett vidgat uppdrag, så att inte de studerande drabbas på något vis, något so inte kunnat bedömas fullt ut i detta arbete.

Sammanfattningsvis konstateras att **volymerna ökar med ca 3% under perioden 2023–2025**, med ca cirka 4 000 kursdeltagare per år till en total omfattning om ca 110 800 kursdeltagare per år under 2025.

- Antalet kursdeltagare inom Sfi bedöms öka med cirka 1 200 kursdeltagare under 2023, från dryga 22 000 till drygt 24 000 för att sen sjunka igen och landa på ca 23 000 under år 2025.
- Antalet kursdeltagare inom gymnasiala teoretiska kurser bedöms ligga någorlunda stabilt - från dagens dryga 35 000 under 2022 och svagt ökande till ca 36 000 under år 2024 och 2025.
- Antalet kursdeltagare inom grundläggande utbildning bedöms förbli relativt stabilt kring ca 11 000 under hela perioden.
- Antalet kursdeltagare inom yrkesutbildning bedöms öka något från knappa 38 500 till närmare 40 000 under 2025.

Vid analys av eventuell regiformsförändring konstaterades att det finns en överkapacitet av utbildningsplatser inom vuxenutbildning i Stockholms stad, vilket leder till inställda kursstarter och ineffektivt nyttjande av ekonomiska medel. Mot bakgrund av detta **föreslås färre aktörer totalt sett, vilket teoretiskt sett ger egenregin en ökande andel av elevunderlaget**. Förslaget kan sammanfattas på följande sätt:

- Sfi studieväg 1 upphandlas inte utan bedrivs enbart inom egenregin. Skälen är få antal elever med koppling till särskilda målgrupper där kontinuitet är av särskild vikt.
- Sfi studieväg 2–3 föreslås förbli i en mix av egen och extern regi med 2–3 aktörer per studieväg, med en avtalslängd om ca 4 år och upphandling med stöd av LOU. Skälen för detta är en relativt stor mängd elever men behov av

anpassning av antalet aktörer efter antalet studerande för kontinuitet och stabilitet.

- Grundläggande kurser föreslås utredas vidare givet den något komplexa sambanden till särskilda målgrupper.
- Gymnasiala teoretiska kurser föreslås fortsatt vara en mix av egenregi och upphandlad verksamhet. Vid upphandling cirka 3–5 aktörer med stöd av LOU och med en avtalslängd om ca 4 år. Generellt ökat fokus på klassrumsundervisning (inkluderat hybrid och flex) inom egenregin och med hypotesen att avstå från att erbjuda distans – vilket upphandlas i sin helhet. Skälen utgår från fokus på särskilda kunskaper, rimlig uppdelning av marknad och rimliga villkor för alla aktörer.
- Yrke: Barn- och fritid, vård- och omsorg föreslås fortsatt levereras i en mix av egen och extern regi. Förslaget innebär ca 2–3 aktörer per område (se tabell under kapitel 7 för mer information) som upphandlas med stöd av LOU med en avtalslängd om ca 4 år. Kombinationsutbildning inom områdena föreslås att inte upphandlas pga. stark koppling till särskilda målgrupper, där egenregin med fördel kan få ett tydligare helhetsansvar.
- Yrke: VVS, industriteknik och el- & energi föreslås upphandlas i sin helhet inom ramen för den sk. byggupphandling som är en upphandling inom LOU med öppet avtalssystem. Detta ger möjligheter att friare styra längd och antal anordnare.
- Yrke: hantverk, föreslås fortsatt levereras i en mix av egen och extern regi, med 1–2 aktörer som upphandlas med stöd av LOU med en avtalslängd om ca 4 år.
- Yrke: handel- och administration, föreslås fortsatt levereras i en mix av egen och extern regi. Förslaget innebär 2–3 aktörer som upphandlas med stöd av LOU med en avtalslängd om ca 4 år.
- Yrke: hotell- och turism – här innebär förslaget att utgångspunkten är en fortsatt lösning genom Stockholm stads gymnasieskolor.
- Yrke: naturbruk – här innebär förslaget antingen fortsatt interkommunal lösning alternativt att upphandla utbildningen med stöd av LOU med en avtalslängd ca 4 år.
- Yrke: fordon- och transport samt restaurang – här innebär förslaget en fortsatt lösning via Stockholms stads gymnasieskolor (intraprenad).

Distansutbildning inom gymnasiala teoretiska kurser upphandlas i sin helhet då externa aktörer har större erfarenhet och bättre tekniska förutsättningar att leverera hög kvalitet inom den studieformen.

Auktorisation som anskaffningsform rekommenderas inte.

Under projektets gång har ett några områden som kräver **vidare utredning** identifierats. Det rör dels vad de förslagna förändringarna får för **påverkan på budget** och dels rör det **egenregins förutsättningar och kapacitet att ta sig an ett förslaget utökat ansvar** föreslagna förändringar medför.

Ytterligare fördjupningsområden omfattar bl.a.:

- Ersättningsnivåer och priser

- Kravnivåer
- Fördjupning inom vissa utbildningsområden – generella vägval samt om något bör utgå eller förändras

11 Bilagor

11.1 Bilaga 1: Slutrapport med detaljerade grafer

Se bifogad fil innehållandes slutrapport gjord i PowerPoint för slutrapport innehållandes detaljer rörande beräkningar och djupgående grafer.

11.2 Bilaga 2: Intervjupersoner och workshopdeltagare

Vem	Roll	Datum	Intervju och/eller workshop
Anna Saldeen Johnsson	Avdelningschef	2022-08-26, 2022-09-05, 2022-09-15, 2022-09-28, 2022-10-12	Intervju och workshop
Anna Sundin	Verksamhetschef	2022-08-25, 2022-08-26, 2022-09-05, 2022-09-15, 2022-09-28, 2022-09-29, 2022-10-12	Intervju och workshop
Ola Höckert	Statistiker	2022-08-26	Workshop
Jussi Koreila	Verksamhetschef	2022-08-26, 2022-09-05, 2022-09-13, 2022-09-28, 2022-10-07, 2022-10-12	Workshop och intervju
Fredrik Bister	Ekonomichef	2022-08-26	Workshop
Johan Kvist	Controller	2022-08-26	Workshop
Maria Uppström	Controller	2022-08-26	Workshop
Inger Liliengren	Verksamhetschef	2022-09-05, 2022-09-07, 2022-09-15, 2022-09-28, 2022-10-03	Workshop och intervju
Lisa Alm	Verksamhetschef	2022-09-05, 2022-09-15, 2022-09-28	Workshop
Kristina Cunningham	Strateg	2022-09-05, 2022-09-15, 2022-09-28	Workshop
Roswitha Rieder	Enhetschef	2022-09-13	Intervju
Per Andersson	Verksamhetschef Jensen	2022-10-12	Intervju
Niklas Bremner	Facklig företrädare	2022-09-30	Workshop
Sirpa Wahlberg	Facklig företrädare	2022-09-30	Workshop
Fredrik Morin	Facklig företrädare	2022-09-30	Workshop

11.3 Bilaga 3: Figurförteckning

Figur 1 Påverkansfaktorer	10
Figur 2 bristyrken i Region Stockholm	11
Figur 3 Demografisk utveckling	12
Figur 4 Historisk data år 2018-2022	16
Figur 5 Scenarier sfi studieväg 1-3 kursdeltagare	19
Figur 6 Historiskt utfall och scenarier sfi studieväg 1-3	19
Figur 7 Scenarier grund- och högskoleförberedande kurser	19
Figur 8 Historiskt utfall och scenarier grund- och högskoleförberedande kurser	20
Figur 9 Scenarier yrkesutbildning	20
Figur 10 Historiskt utfall och scenarier Barn och fritid, Vård och omsorg, Handel och administration samt Hotell och turism	22
Figur 11 Historiskt utfall och scenarier VVS, Industriteknik och teknik, Bygg och anläggning samt El och Energi	22
Figur 12 Historiskt utfall samt scenarier Hantverk, Fordon och transport samt Restaurang och livsmedel	23
Figur 13 Studietypsfördelning mellan klassrums- och distansundervisning inom vuxenutbildning i Stockholms stad under 2022.	26
Figur 14 Studietypsfördelning per regiform under 2022	27
Figur 15 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom Sfi studieväg 1	28
Figur 16 Antal kursdeltagare inom Sfi studieväg 1 per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden	28
Figur 17 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom Sfi studieväg 2	29
Figur 18 Antal kursdeltagare inom Sfi studieväg 2 per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden	29
Figur 19 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom Sfi studieväg 3	30
Figur 20 Antal kursdeltagare inom Sfi studieväg 1 per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden	31
Figur 21 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom Grundläggande utbildning	31
Figur 22 Ämneskluster inom teoretiska gymnasiala kurser	32
Figur 23 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom ämneskluster naturvetenskap inom gymnasiala teoretiska kurser	33
Figur 24 Antal kursdeltagare inom gymnasiala teoretiska kurser inom ämneskluster naturvetenskap per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden	33
Figur 25 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom ämneskluster svenska inom gymnasiala teoretiska kurser	34
Figur 26 Antal kursdeltagare inom gymnasiala teoretiska kurser inom ämneskluster svenska per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden	35
Figur 27 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom ämneskluster media inom gymnasiala teoretiska kurser	35
Figur 28 Antal kursdeltagare inom gymnasiala teoretiska kurser inom ämneskluster media per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden	36
Figur 29 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom ämneskluster teknik inom gymnasiala teoretiska kurser	36
Figur 30 Antal kursdeltagare inom gymnasiala teoretiska kurser inom ämneskluster teknik per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden	37
Figur 31 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom ämneskluster engelska inom gymnasiala teoretiska kurser	37
Figur 32 Antal kursdeltagare inom gymnasiala teoretiska kurser inom ämneskluster engelska per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden	38
Figur 33 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom ämneskluster samhällskunskap inom gymnasiala teoretiska kurser	38

<i>Figur 34 Antal kursdeltagare inom gymnasiala teoretiska kurser inom ämneskluster samhällsorientering per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden</i>	39
<i>Figur 35 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom ämneskluster moderna språk inom gymnasiala teoretiska kurser</i>	39
<i>Figur 36 Antal kursdeltagare inom gymnasiala teoretiska kurser inom ämneskluster moderna språk per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden</i>	40
<i>Figur 37 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom ämneskluster Entreprenörskap inom gymnasiala teoretiska kurser</i>	40
<i>Figur 38 Antal kursdeltagare inom gymnasiala teoretiska kurser inom ämneskluster entreprenörskap per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden</i>	41
<i>Figur 39 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom Vård och omsorg</i>	42
<i>Figur 40 Antal kursdeltagare inom vård och omsorg per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden</i>	42
<i>Figur 41 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom Barn och fritid</i>	43
<i>Figur 42 Antal kursdeltagare inom Barn och fritid per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden</i>	43
<i>Figur 43 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom Handel och administration</i>	44
<i>Figur 44 Antal kursdeltagare inom handel och administration per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden</i>	44
<i>Figur 45 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom Hantverk</i>	45
<i>Figur 46 Antal kursdeltagare inom hantverk per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden</i>	45
<i>Figur 47 Regi- och studietypsfördelning 2022 inom Hotell och turism</i>	46
<i>Figur 48 Antal kursdeltagare inom hotell och turism per regi- och studietyp under 2025 enligt prognos och antaganden</i>	47